కింద నేల ఉంది

ఇంతకు మునుపే ఆమె- హ్యాండ్‌బ్యాగ్‌లో నుంచి చిన్న బాటిల్ తీసి- కళ్లలో డ్రాప్స్ వేసుకుంది.

యిప్పుడామె ఏడుస్తున్నదా ఏడ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నదా మామూలుగా ఉన్నదా అర్థం చేసుకోవడం కష్టంగా ఉంది.

నిజమైనవో కృత్రిమమైనవో తెలియని నీటిపొరలతో ఆమె కళ్లు నన్నూ అయ్యప్పనూ మార్చి మార్చి చూశాయి.

అయ్యప్ప ఏదో తప్పు చేసిన వాడిలా కొంచెం వొంగి నిలబడి 'అది కాదండీ. మాదసలే సినిమాఫీల్డు. ఏ రోజున ఏ రికార్డింగ్ థియేటర్‌లో ఉంటామో తెలియదు. టైమింగ్స్ ఉండవు. ఒక్కోసారి ఓవర్ కాల్షీట్లు పడతాయి. బయటి ప్రోగ్రాములు కూడా ఉంటాయి. మీ అబ్బాయికి నేర్పాలంటే నేను ఒక రోజుకో ఒక టైముకో ఫిక్స్ కావాలి. ఏ విధంగా చూసినా అది మ్యాచ్ కాదు. ఇఫ్ యు డోన్ట్ మైండ్ యింకెవరైనా ఉన్నారేమో చూడమంటారా. పెద్ద ప్రోబ్లమ్ కాదు. చాలా ఈజీగా దొరుకుతారు' అన్నాడు.

ఆమె ఒక నిమిషం పాటు ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఏదో ఎక్సర్‌సైజ్ చేస్తున్నదానిలా కనుగుడ్లను గుండ్రంగా తిప్పుతూ కళ్లల్లో ఉన్న నీటిని జాగ్రత్తగా

మూలలకు సర్దుకుంటూ ఉండిపోయింది.

ఆ తర్వాత మా వంకే చూస్తూ చాలాసేపటికి మర్యాదపూర్వకంగా నవ్వింది.

'పర్వాలేదులెండి. ఏం చేస్తాం. మీ యిబ్బంది మీరు చెప్పారు. ఇక మా ప్రాప్తం మేమనుకోవాలి' అని పక్కనే ఉన్న వాళ్ల అబ్బాయితో 'చిన్నూ. వెళ్దామా నాన్నా' అంది.

అప్పటివరకూ మా మాటలను పట్టించుకోకుండా కళ్లెత్తి పరిసరాలను కూడా పరికించకుండా తన మానాన తాను సెల్‌ఫోన్‌తో ఆడుకుంటున్న చిన్నూ ఆమె వంక చూసి తల ఊపాడు. అతని ఒడిలో పసుపురంగు శాటిన్ క్లాత్‌లో చుట్టిన ఒక కొత్త కీబోర్డ్ ఉంది. చాలాసేపుగా అది అతడి వైఖరికి తగినట్టుగా నిర్లక్ష్యంగా జారుడుగా వాలి ఉంది.

వాళ్లిద్దరూ లేచారు. నేనూ లేచాను.

అయ్యప్ప మమ్మల్ని కారు దాకా సాగనంపడానికి రోడ్డు మీదకు వచ్చాడు.

జనవరి నెల.

చలికాలం.

అకాలవర్షపు ముసురుతో ఏడింటికే ఏ తొమ్మిదో పదో అయిపోయినట్టుగా చీకటి. చలి. ఊపుగా గాలి.

జూబ్లీహిల్స్‌లో బేంబూపార్క్ దాపున ఉన్నాం.

ఆమె వీపు నిండా పవిట కప్పుకుంటూ శబ్దమయ్యేలా పెద్దపెద్ద అంగలేస్తూ వెళ్లి డ్రైవింగ్ సీట్లో కూర్చుంది. చిన్నూ ఆమె పక్కన కూర్చోకుండా వచ్చి వెనుక సీట్లో ఎక్కాడు.

ఆమె అలా ముందు నడుపుతుండగా వెనుక కూర్చోవడం మర్యాద కాదు. కాని తప్పలేదు. నేనూ అతని పక్కనే ఎక్కబోతూ అయ్యప్పకు షేక్‌హ్యాండ్ ఇచ్చాను.

'సారీరా. నీకు ట్రబుల్ ఇచ్చినట్టున్నాను. ఈవిడ మాకు బాగా తెలిసిన డాక్టరు. ఒకటే ఇదిగా అడుగుతుండేసరికి' అన్నాను.

వాడు నా చేయి గట్టిగా నొక్కుతూ 'అదేం లేదు. నేనే నిన్ను డిజప్పాయింట్ చేశాను. ఏమనుకోవద్దు' అన్నాడు.

కారు కదిలింది.

చల్లగాలి లోపలికి రానీకుండా అద్దాలన్నీ బిగించాక ఆమె రెండు మూడు కాసెట్లు కెలికి ఒకటి ఏరి ఊరట కోసం అన్నట్టుగా పాటలు పెట్టుకుంది. చిన్నా కీబోర్డును సీటు వెనుక పడేసి పైజేబులో నుంచి సెల్‌ఫోన్ తీసి మిణుగురుల్లా మెరుస్తున్న మీటల్ని నొక్కుతూ మళ్ళీ వాటిలో మునిగిపోయాడు.

ఏం చేయాలో తోచక అతని వైపే చూస్తూ కూర్చున్నాను.

వాస్తవానికి ఇప్పటివరకూ నేను అతనితో ఏమీ మాట్లాడింది లేదు. అతను కూడా నన్ను పెద్దగా పలుకరించిందీ లేదు. మామూలుగా పది పన్నెండేళ్ళ వయసున్న పిల్లలు కనిపిస్తే వాళ్ళతో కబుర్లు చెప్పకుండా ఉండటం చాలా కష్టమైన పని నాకు. ఇతనికి పన్నెండు ఉండొచ్చు. కాని వేరేగా ఉన్నాడు. ఆ వయసుకే చాలా పెద్దరికంతో కనిపిస్తున్నాడు– చనువు తీసుకొని ముట్టుకోవాలన్నా భయంగా అనిపించేంత.

'నన్ను మా ఆఫీసు దగ్గర దింపుతారా. నా బైక్ అక్కడే ఉంది' అన్నాను ఆమెతో.

కాని ఆమె నా మాటలు విననట్టుగా కారును చెక్‌పోస్టు నుంచి ఫిల్మ్‌నగర్ వైపు తిప్పింది. అక్కణ్నుంచి లోటస్‌పాండ్ వైపుకు మళ్లించి కబుర్లు చెప్పే వాలకంతో డ్రైవింగ్‌ని బాగా స్లో చేసింది. ఆ స్పీడులో ఆ రూటు నుంచి చుట్టూ తిరిగి మా ఆఫీసుకు చేరాలంటే చాలా టైము.

మొహమాటానికి పోయి లేనిపోని ఇరకాటంలో పడ్డానా అనుకున్నాను.

నెలక్రితం వరకూ ఆమె ముక్కూమొఖం కూడా నాకు తెలియదు. నా భార్యకు చిన్న చెకప్ అవసరమైతే ఒక కార్పొరేట్ హాస్పిటల్‌కు వెళ్లాం. అక్కడ ఆమె గైనకాలజిస్ట్‌గా పనిచేస్తోంది. కళ్లతో చూసి చేతులతో మందులు రాసిచ్చే డాక్టర్లలా కాకుండా ఓపిగ్గా నవ్వుతూ మాతో మాట్లాడింది. నా భార్యకు ఉన్న సంశయం పోగొట్టింది. ఆ తర్వాత మాటల్లో నా వివరాలు కూడా తెలుసుకుంది.

అయితే వాటిని పొడిగించలేదు. మరుసటిరోజు ఆఫీసుకు ఫోను.

'నేనండీ డాక్టర్ లక్ష్మిని' అంది గబగబా నవ్వుతూ.

ఆ తర్వాత ఏదో చెప్పడానికి ఉద్వేగపడుతున్నదానిలా ఆగి 'నిన్న యిమ్మిడియట్‌గా ఎలా రెస్పాండ్ కావాలో తెలియలేదండీ. హాస్పిటలు. బయట పేషెంట్లు వెయిట్ చేస్తున్నారు. ఒకరకంగా మీ ఆవిడ ఎదుట నేరుగా చెప్పడం కూడా కొంచెం సిగ్గనిపించిందనుకోండి. సంగతేమిటంటే నేను మీ డైహార్డ్ ఫాన్‌ని.

నవ్వకండి. నిజం. చాలా రోజులుగా మిమ్మల్ని ఒక్కసారన్నా కలవాలనుకున్నాను. అలాంటిది మీరే ఇన్సిడెంటల్‌గా నా దగ్గరకు రావడం... ఐ వజ్ థ్రిల్డ్' అని ఆమెకామే మురిసిపోతూ నా కథలను నాకే గుర్తు చేస్తూ చాలాసేపు మాట్లాడి పెట్టేసింది.

ఆ తర్వాత మరో రెండుమూడు సార్లు చేసింది.

నెమ్మదిగా ఆమెకు సంబంధించిన ఒకటి రెండు వివరాలు తెలిశాయి.

ఆమెది మా ప్రాంతమే. నెల్లూరు జిల్లా. వాళ్లది వేరే టౌను. ఆ ప్రాంతీయాభిమానం కొంత ఎక్కువగా పనిచేస్తున్నదా అనిపించిందిగాని అంతకు మించిన అవసరమేదో నాతో ఉన్నట్టుగా కూడా అర్థమైంది.

'మా బాబుకి మంచి మ్యూజిక్ టీచర్ కావాలండీ. పత్రికల్లో పనిచేస్తున్నారు కదా ఇలాంటివి మీకు తెలుస్తుంటాయేమోనని. మీక్కూడా మ్యూజిక్కంటే యింట్రెస్టేనని తెలుసు. చిన్నప్పుడు స్కూల్లో మైకు ముందు నిలుచుని పెద్ద పోజుగా పాడానని రాసుకున్నారుగా' అందామె నా కథ ఒకటి గుర్తు చేసి కిసుక్కుమని నవ్వుతూ.

'మా వాడు నలుగురిలో కలిసేరకం కాదండీ. స్పెషల్ ఇంట్రెస్ట్ తీసుకొని ఇంటికొచ్చి చెప్పేవాళ్లుంటే చూడండి. వాళ్ల యింటికి మనం వెళ్లే పద్ధతైనా పర్వాలేదు. ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యం చేశాను. ప్లీజ్... అర్జెంట్' అంది మళ్లీ.

ఆమె ఫోన్ పెట్టేసిన వెంటనే ఆ సంగతి మర్చిపోయాను.

మళ్లీ చేసింది.

'ఓకల్ వద్దండీ. వాడసలు మాట్లాడడమే తగ్గించేస్తే ఇంక పాడటానికి నోరేం తెరుస్తాడు. ఇన్‌స్ట్రుమెంటల్ అయితే బెటర్. ఫ్లూట్, గిటార్, డ్రమ్స్, కీబోర్డ్.... కీబోర్డ్ అయితే బాగుంటుంది కదా. పిల్లలకు ఇంటెరెస్టింగ్‌గా ఉంటుంది' అంది.

నేను మాట్లాడకుండా పెట్టేశాను.

ఇలాంటి వాళ్లు కొంతమంది నాకు తెలుసు

డబ్బులున్నాయి కదా అని పిల్లల్ని పెయింటింగ్‌లోనో, డాన్స్‌లోనో, మ్యూజిక్‌లోనో కోర్సుల లెక్కన చేర్పించడం ఆ తర్వాత వాళ్లని అక్కడా యిక్కడా స్టేజీలెక్కించి ఫోటోలు తీయడం పత్రికల్లో ఏమైనా అచ్చయితే ఆ క్లిప్పింగులన్నీ నీటుగా స్పైరల్ బైండింగ్ చేయించి ఇంటికొచ్చిన వాళ్లను డ్రాయింగ్‌రూమ్‌లో

కూర్చోపెట్టి వాటిని డిస్ప్లే చేయడం....

ఆమె వదల్లేదు. ఇవాళ ఇంకోసారి చేసింది.

ఇక బతిమిలాడించుకుంటే బాగుండదని మాటవరసకి అయ్యప్ప ప్రస్తావన తెచ్చాను.

'మా ఫ్రెండ్ అయ్యప్ప అని ఉన్నాడండీ... ఈ మధ్యనే మెడ్రాస్ నుంచి షిఫ్ట్ అయ్యాడు. మంచి కీబోర్డ్ ప్లేయర్. వాడేమైనా చెప్తాడేమో మాట్లాడి కనుక్కుంటాను' అన్నాను.

అది తప్పయిపోయింది. ఆవిడ ఆ మాటలను మరీ అతిగా తీసుకొని ఆ వెంటనే అడావిడిగా ఒక కాస్ట్లీ కీబోర్డు కొనుక్కొని కొడుకును వెంట పెట్టేసుకొని హాస్పిటలు కూడా ఎగ్గొట్టేసి చెప్పా పెట్టాకుండా సాయంత్రానికంతా సరాసరి మా ఆఫీసుకు వచ్చేసింది. ఇక అయ్యప్ప దగ్గరకు వెళ్లేదాకా వదల్లేదు. ప్రాణాలు తోడినంత పనిచేసింది.

తీరా ఇప్పుడు వాడు కాదన్నాడు.

దీని నుంచి ఎలా బయటపడటమా అని నేను ఆలోచిస్తున్నాను.

కారు లోటస్పాండ్ దాటి అప్ ఎక్కేసరికి సన్నగా తుంపర మొదలయ్యింది. నియాన్లైట్ల వెలుగులో ఎడం ఎడంగా కనిపిస్తున్న చినుకులు కాసేపటికి నెమ్మదిగా బలపడి జల్లుగా మారాయి. యింకాసేపటికి వాన.

ఆమె ఉన్నట్టుండి పాటల వాల్యూము తగ్గించి మెడను కొంచెం వెనక్కు తిప్పుతూ 'చిన్నూ. ఆకలిగా ఉందా నాన్నా. ఏమైనా తింటావా? బిస్కెట్లున్నాయ్' అంది ఇంగ్లిషులో.

చిన్నూ ఏ మాత్రం తల ఎత్తకుండా సెల్ పైనుంచి చూపు కదపకుండా 'వద్దు' అన్నాడు ఇంగ్లిషులో.

ఆమె ఇంగ్లీష్లోనే కొనసాగించింది. అతడు ఇంగ్లీష్లోనే జవాబులు చెబుతున్నాడు.

'వానను చూడు కన్నా... బయట ఎంత బాగుందో చూడు'

'చూడను'

'అద్దం కిందకు దించి కావాలంటే దోసిళ్లలో చినుకులని పట్టవోయ్ భలే

బాగుంటుంది'

'కనపడట్లేదా... నా చేతుల్లో సెల్ ఉంది'

'కన్నా. చెప్తే వినాలి. కనీసం వాన సౌండ్ వినరా. కీబోర్డ్‌లో రెయిన్ ఎఫెక్ట్ ఉంటుంది. ఇంటికెళ్లాక నువ్వు ట్రై చేయొచ్చు'

'మమ్మీ'

'సరె సరె'

ఆమె మ్యూజిక్ ఆఫ్ చేసి వైపర్స్ ఆన్ చేస్తూ నాతో మాట్లాడింది.

'చూడండీ. యిది మీరు స్టయిలని అనుకోకండి. మావాడికి చిన్న చిన్న పదాలు చిట్టిపొట్టి వాక్యాలు తప్ప తెలుగు అసలు రాదు. ఇంట్లోనూ స్కూల్లోనూ ఇంగ్లిషే మాట్లాడి మాట్లాడి ఆఖరుకు వాడికి తెలుగు లేకుండా చేశాం' అంది.

మరి కాసేపటికి పెదవి విరుస్తూ మళ్లీ అందుకుంది.

'ఇప్పుడు అర్థమవుతోందండీ అది ఎంత పెద్ద తప్పో. తల్లి కడుపులో ఉండగా విన్న భాషకు బిడ్డను దూరం చేయడం ఎంత అన్యాయమో. కాని ఏం లాభం? జరగాల్సిన నష్టం జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు వాణ్ణి నేర్చుకోరా అన్నా నేర్చుకోవడం లేదు. నేర్చుకున్నా వాడి సర్కిల్‌లో మాట్లాడేవాళ్లు లేరు. మీకు చెప్తే నమ్మరు. అప్పుడప్పుడు చాలా ఆశగా అనిపిస్తుంటుంది. వాడికి తెలుగు వచ్చివుంటే బాగుండేది కదా... అప్పుడు నేను వాడికి మంచి మంచి తెలుగు పాటలు వినిపించి ఉండేదాన్ని కదా... గొప్ప గొప్ప తెలుగు కీర్తనల టేస్ట్ తెలియజేసుండేదాన్ని కదా... అవి వినైనా వాడొక మంచి సంగీత కళాకారుడు అయిపోతే బాగుణ్ణు కదా. కలలు'...

ఆమె మాట్లాడుతూనే ఉంది. నేను బయటకు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

బయట వాన తెరలు తెరలుగా కురుస్తోంది. పై నుంచి చినుకులు జోరుగా వచ్చి రోడ్డు మీద పడి చిట్లిపోతూ ఉన్నాయి. వస్తూ పోతూ ఉన్న వాహనాల లైట్లు ఫ్లాష్ అయినప్పుడల్లా అవి చిట్లుతున్న చోట ఒక వింత తెలుపు కనిపిస్తూ ఉంది.

నాకు అయ్యప్ప గుర్తుకు వచ్చాడు. ఇంటర్ రోజుల్లో వాడి దగ్గర ఉన్న కీబోర్డు గుర్తుకు వచ్చింది. ఇలాగే వాన కురుస్తున్న సాయంత్రాల్లో వాళ్ల యింటి వరండాలో కూర్చుని వాడు ప్లే చేసి వినిపించిన పాటలూ గుర్తుకొచ్చాయి.

'అయ్యప్పకు సంగీతం ఎలా వచ్చిందో చెప్పనా అండీ' అన్నాను ఆమెతో.

నిజానికి ఆ సంగతి ఆమెకు చెప్పడం నాకు యిష్టం లేదు. కాని తన్నుకొని వస్తోంది.

'ప్లీజ్ చెప్పండి. నాకు ఏదైనా వినాలని ఉంది'

'సరే. వినండి. అయ్యప్ప వాళ్లది పెద్దగా సంగీత కుటుంబం కాదు. వాళ్ల అమ్మ ఎప్పుడైనా పాటలు పాడేదేమో నాకు తెలియదు కానీ వాద్యసంగీతం మాత్రం వాళ్లకు అస్సలు తెలియదు. కాని అది వీడికి వచ్చేసింది. ఎలాగో తెలుసా? మా ఊళ్లో వీళ్లు ఉండే చోట ఒక పెద్ద చర్చ్ ఉండేది. ప్రతి ఆదివారం అక్కడ క్రిస్టియన్లు మైకులు పెట్టి ఆర్కెస్ట్రా పెట్టి పాటలు పాడుతూ ప్రేయర్లు చేస్తూ ఉండేవారు. వాళ్ల దగ్గర చాలా ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్ ఉండేవి. తబలా కాంగో హాలో గిటార్ ఫ్లూట్ డ్రమ్స్.... వాటిని చూసే కొద్దీ వీడికి మైకం కమ్ముకొచ్చేది. అవి చూడ్డానికని ప్రతి ఆదివారం మిస్ కాకుండా చర్చ్‌కు వెళ్లేవాడు'

'ఒక ఆదివారం ఇక తట్టుకోలేక ప్రేయర్ అయిపోయి అందరూ వెళ్లిపోతుండగా ఫ్లూట్ వాయించే అతని దగ్గరకు వెళ్లి 'అన్నా నాకు నేర్పించవా నీకు దండం పెడతాను' అన్నాడట.

అప్పుడా ఫ్లూటిస్ట్ 'తమ్ముడూ ఇది నేర్పేది కాదమ్మా. ముందు నువ్వు కొంచెం నేర్చుకోవాలి. ఆ తర్వాత నేను కొంచెం నేర్పుతాను. ఆపైన ప్రభువు దయ' అన్నాడట.

అతను నిజం చెప్పాడు. కానీ వీడు ఎగతాళి చేశాడేమో అనుకుని ఇంటికి వచ్చి వాళ్ల నాన్న దగ్గర ఏడ్చి నెల్లూరు నుంచి ఫ్లూట్ తెప్పించుకున్నాడు'

'చాలా మామూలు ఫ్లూట్ అది. కాని దాని కన్నులు... నునుపుదేలిన దాని కణుపులు.. మృదువైన దాని స్పర్శ... పెదవుల దగ్గరకు తీసుకురాగానే అది ముద్దాడిన తీరు వాడిలో ఆటోమాటిక్‌గా సంగీతాన్ని నింపేశాయి. మొదటిసారికే దమ్ము నిలిచింది. ఎలా వచ్చేసిందో ఏమో వాడికి ఫ్లూట్ వచ్చేసింది. ఆ తర్వాత వాడు గిటార్ నేర్చుకున్నాడు. ఆ తర్వాత కీబోర్డ్. వాడికి వాడే. ఎవరూ గురువులు లేరు. చిత్రం ఏమిటంటే ఇప్పటికీ వాడికి వెస్టర్న్ నొటేషన్ రాదు. స...ప...స అని తెలుగులోనే రాసుకుని ప్లే చేస్తాడు. ఆమేజింగ్‌గా ఉంటుంది చూడ్డానికి'...

ఆమె అంతా వింది. ఏమీ మాట్లాడలేదు.

కాసేపటి తర్వాత 'ఇదంతా నాకు ఎందుకు చెప్పినట్టండీ?' అందామె అనుమానంగా.

నేను మాట్లాడలేదు.

'పర్లేదు చెప్పండి. ఎందుకు?'

'ఎందుకు అనంటే మావాడిలో సంగీతం ఉంది. ఉంది కాబట్టి అది బయటకు వచ్చింది. దానిని ఎవరూ ఆపలేరు. ఒకవేళ సంగీతం లేకపోతే లేదా రాయడం లేకపోతే లేదా నృత్యం లేకపోతే దానిని ఎవరూ బయటకు తేలేరు. ఆ సంగతి మీకు తెలియదు. లేదా తెలుసుకోవడం లేదు. అందుకనే డెస్పరేట్‌గా ఇప్పటికిప్పుడు మీ అబ్బాయిని ఏదో చేసేయాలని ఉవ్విళ్లూరుతున్నారు. ముందు మీ అబ్బాయిలో అసలు ఏమైనా ఉందో లేదో తెలుసుకోండి మీరు. ఒకవేళ ఏదైనా ఉంటే ఆ తర్వాత దానిని ఎవరైనా సానబడతారు. అంతే తప్ప వృధాగా పరిగెడితే లాభం లేదు'

ఆమె బదులు చెప్పలేదు.

చాలాసేపటి దాకా తన ఉనికే లేనట్టుగా కారు నడుపుతూ ఉండిపోయింది.

ఇక నాకు అర్థమైపోయింది. ఈ కథ ఇక్కడితో ముగిసిపోయిందని. రేపటి నుంచి బహుశా ఆమె నన్నుగాని నేను ఆమెనుగాని కలువబోము. కనీసం అది నాకోరిక. కాని జరిగింది వేరు.

'నా గురించి ఏం తెలుసని మీరిలా మాట్లాడారండీ. మీ హెల్ప్ అడిగాననేగా ఈ లోకువ?' అందామె ఉన్నట్టుండి.

ఆమె గొంతు బొంగురుగా పూడుకుపోయినట్టుగా వస్తోంది. అది నేను గమనించాను. కాని వెనక్కు తగ్గడం ఇప్పుడు కుదిరే పనికాదు.

'ఇందులో లోకువ ఏమీ లేదు. వాస్తవం చెప్పాను'

'ఏం వాస్తవం'

'మీకు అర్థం కావాల్సిన వాస్తవం. సాయంత్రం నుంచి చూస్తున్నానుగా. మీరు ముందుకు దౌడు తీస్తున్నారు. మీ అబ్బాయి మాత్రం వెనుక సీట్లో సెల్‌ఫోన్‌తో చతికలపడి...'

'ఆపండీ' కస్సుమందామె.

'ఇంకేం నోరెత్తొద్దు. నన్నుగాని మా అబ్బాయినిగాని ఇన్సల్ట్ చేసే హక్కు మీకు ఎంతమాత్రం లేదు. ఫస్ట్ సే సారీ' పిచ్చెత్తినట్టుగా అరిచింది.

నేను అదిరిపడ్డాను.

చిన్నూ ఒక్క క్షణం ఆపి నా వంక చూసి ఆ తర్వాత అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

చాలా యిబ్బందిగా అనిపించింది. జన్మలో ఎరగనంత ఇబ్బంది. రోషం.

'ఓకే. నేనేం తప్పు మాట్లాడలేదు. అయినప్పటికీ సారీ. ముందు కారాపండి. నేను ఆటోలో పోతాను'.

'ఇంతక్రితం నన్ను బుద్ధిలేనిదానిలా చేసి మాట్లాడారు. ఇప్పుడు మర్యాద తెలియని దానిలా చేయాలనుకుంటున్నారా? ఏం అఖ్ఖర్లేదు. మిమ్మల్ని మీ ఆఫీసు దగ్గర దింపేసే పోతాను కూర్చోండి' ఆమె అంతే తీవ్రంగా అంది.

నేను తల తిప్పుకున్నాను. ఆమె మౌనం దాల్చింది. చిన్నూ చూసి చూసి తిరిగి వేళ్ల కిందకి సెల్ తీసుకున్నాడు.

బయట వాన ఆగకుండా కురుస్తూనే ఉంది.

ఆకాశం దూరంగా వింత బూడిద రంగులో మెరుస్తూ ఉంది.

ధార.

సముద్రం పొర్లిరావడం వల్ల వేళకాని వేళలో కార్తెగాని కార్తెలో కురుస్తున్న అకాల వర్షం.

కొంపదీసి ఇదేమైనా దుశ్శకునమైన వర్షమా అనిపించిది ఒక క్షణం. తెలియని మనుషులతో తగాదాకు దిగాల్సి రావడం దుశ్శకునం వల్ల కాకపోతే మరేమిటి అని కూడా అనిపించింది. ఆపైన ఇల్లు గుర్తుకొచ్చింది. ఈ వానలో చలిలో బండి మీద తడుస్తూ పోవాలి. ఎప్పటికి? ఈమె వదిలితే కదా.

కారు మాసాబ్‌ట్యాంక్ సిగ్నెల్ దగ్గరకొచ్చి లెఫ్ట్ తీసుకున్నాక మళ్లీ మొదలెట్టింది.

'ఏమండీ... మీతో మాట్లాడొచ్చునా?' అంది నెమ్మదిగా.

ఇప్పుడామె గొంతు చల్లగా ప్రశాంతంగా ఉంది. అందులో ఏదో వేడుకోలు కూడా ఉన్నట్టనిపించింది.

ఆమె అంది– 'చూడండి. అనవలసిన మాటలన్నీ మీరే అన్నారు. ముందు నేనేమైనా అన్నానా? మీ మాటలకు నాకు తెలియకుండానే హార్ష్‌గా రియాక్ట్

అయివుంటే మన్నించండి. ఇక ఈ గొడవను ఇంతటితో వదిలిపెడదాం. చూడండి... నిజానికి ఇవాళ మీలా చాలా విషయాలు మాట్లాడదామని నా ఫీలింగ్స్ షేర్ చేసుకుందామని అనుకున్నాను. కాని మళ్లీ మీరు ఏమైనా అనుకుంటారేమోనని జంకి ఆ ప్రయత్నం మానుకున్నాను. ఇప్పుడు ఇంత జరిగాక యిక మాట్లాడకుండా ఉండలేను. నా మాటలు వింటారా? ప్లీజ్'

నేను బదులు పలకలేదు.

ఆమె రెండు మూడు నిమిషాల తర్వాత మెల్లగా తన కథను మొదలెట్టింది.

అయితే ఆమె దగ్గరి నుంచి కాదు ఆమె నాన్న దగ్గరి నుంచి.

'మీకు మా ఊరితో పరిచయం ఉందా? లేనట్టయితే ఎప్పుడైనా మా ఊరి పెద్దవాళ్లు కలిసినప్పుడు మా నాన్న పేరు చెప్పి ఆయన గురించి అడగండి చెబుతారు. మా నాన్న ఒక డాక్టరు. అందరూ ఆయన హస్తవాసి మంచిదని మందిస్తే టక్కున తగ్గిపోతుందని మేజిక్ డాక్టర్ అని పిలిచేవాళ్లు. కొంతమంది మాత్రం చనువుగా మంగలి డాక్టర్ అనే వాళ్ళు. మంగలి అంటే తెలుసు కదా. అది మా కులం'

'మాతాత బార్బర్. రెడ్లకు మేర చేసుకుంటూ ఏడాది పాటు వాళ్లకు సేవలు చేసుకుంటూ పెద్ద పండగ కొకసారి వాళ్లిచ్చే వడ్లగింజలతో కుటుంబాన్ని పోషించు కుంటూ బతికేవాడట ఆయన. రెడ్ల దగ్గర పని లేనప్పుడు ఖాళీ సమయం దొరికి నప్పుడు చిల్లర డబ్బులు వస్తాయని ఎప్పుడైనా కత్తులపెట్టె తీసుకొని మా నాన్న చేయి పట్టుకొని పల్లెల్లోకి వెళ్లేవాడట బార్బర్ పనికి. దారిలో ఎవరు పిలిస్తే వాళ్లకు ఎక్కడ కూర్చోను వీలైతే అక్కడ ఆయన ఆ పని చేసేవాడట. దానిని మా నాన్నకు కూడా నేర్పించాలని ఆయన తాపత్రయం. మానాన్న కూడా నేర్చుకునేవాడేమో కాని ఓసారి ఒకటి జరిగింది'.

'మాతాత ఒక ఊళ్లో క్షవరాలు చేసి పొద్దు పోయిందన్న కంగారులో కత్తిరించిన జుట్టుగా సరిగ్గా పారబోయకుండా యింటికి వచ్చేశాడట. అది చూసి ఆ ఊరివాళ్లు పోనీలే అని ఊరుకోకుండా పంతానికి పోయి ఆ మరుసటి రోజే మా తాత దగ్గరకు మనిషిని పంపించారు తగాదాకి. ఆ మనిషి నేరుగా మా యింటికి వచ్చి మా అవ్వ ఎదుటే మా తాతను పట్టుకొని 'గొరిగిన బొచ్చు ఎవడు పారబోస్తాడయ్యా? నీ పెండ్లాం మిండగాడా?' అన్నాడట. అంత పెద్ద మాటకు మా తాత బాధపడలేదు. కోపం తెచ్చుకోలేదు. అమాయకంగా నవ్వి 'అలాగా సామీ... మసకలో చూసుకోలేదు దేవర' అని మళ్లీ అంత దూరమూ నడుచుకుంటూ

వెళ్లి ఆ వెంట్రుకలన్నీ చిమ్మి మూటగట్టుకొని యింటికి తిరిగి వచ్చాడు. అది ఆఖరు. ఆ తర్వాత మా నాన్న మా తాతతో కలిసి ఎప్పుడూ పనికి వెళ్లలేదు. బడికి వెళ్లాడు'

'డాక్టరు చదివితే జనం దేవుడిలా చూస్తారని నెత్తి మీద పెట్టుకొని పూజలు చేస్తారని మా నాన్నకే అనిపించిందో లేదంటే ఎవరైనా చెప్పారో నాకు తెలియదు. మొత్తం మీద ఆయనకు డాక్టరు చదవాలనిపించింది. కాని అందుకు సరిపడా డబ్బు మా తాత దగ్గర లేదు. స్తోమత అంతకన్నా లేదు. ఎంబిబిఎస్ చదవడం మహరాజుల పనేగాని మంగలోళ్ల పని కాదుగా. మా నాన్న పట్టు వదల్లేదు. ఏమనుకున్నాడో ఏమో నేరుగా మద్రాసు పోయి అక్కడే జిసిఐఎమ్ అని అందులో చేరిపోయాడు'

'యునాని ఆయుర్వేదం యింకా అలాంటి ఇండిజెనస్ మెడిసన్ గురించి చెప్పే చదువు అది. డిప్లమాతో సమానం. కాని మా నాన్నకు అది సరిపోయింది. ఆయనకు కావలసిన డాక్టరు పట్టాను చేతికిచ్చింది. అయితే మా నాన్న అంతటితో ఆగలేదు. ప్రాక్టీసుకు తను చదివిన ఆయుర్వేదం ఒక్కటే సరిపోదని అవసరానికి అల్లోపతిలో కూడా నలగాలని ఆరోజుల్లోనే గ్రహించాడాయన. అందుకని మూడేళ్లపాటు మద్రాసులోనే పనిచేసి అప్పుడు మాఊరు తిరిగొచ్చి ప్రాక్టీసు మొదలెట్టాడు'

'చాలా కళగా ఉండేవాడాయన. అమిత అందంగా నవ్వేవాడు. అసలు ఆ నవ్వుతోనే పేషెంట్లకు సగం ధైర్యం చెప్పేస్తాడా అనిపించేది దానిని చూస్తే. అలాంటి మా నాన్న నాకు ఐడల్. చిన్నప్పట్నించి నాకు ఆయనంటే ఆరాధన. ఆయనలాగా డాక్టర్ కావాలని అది కూడా ఎంబిబిఎస్ డాక్టర్ కావాలని కోరిక. ఆయన చదవలేక పోయింది నేనైనా చదవాలని పట్టుదల. దాంతో చదువు చదువు అదే పనిగా ఉండేది నాకు. కాని దురదృష్టం నేను డాక్టరు కావడం ఆ నాన్న చూడనేలేదు. నేను ఫైనలియర్‌లో ఉండగానే పోయాడాయన'....

తండ్రి జ్ఞాపకాలు చుట్టుముట్టాయా అన్నట్టుగా కాసేపు మౌనంగా ఉండి పోయిందామె.

అప్పటికే నేను వాళ్ల ఊరు చేరి వాళ్ల నాన్న కథలో లీనమై ఉన్నాను. ఆమె తర్వాత మాటల కోసం ఎదురుచూస్తూ ఉన్నాను.

ఆమె తేరుకుని అంది.

'బతికినంత కాలం మా నాన్న చాలా హాయిగా బతికాడు. జనం ఆయనను నెత్తిమీద పెట్టుకొని చూసుకున్నారు. డాక్టరయ్య డాక్టరయ్య అంటూ ఎంతో మర్యాద

చేశారు. మా నాన్న జీవితం సుఖంగా ప్రశాంతంగా గడిచిపోవడానికి ఈ ప్రేమ ఆదరణ వృత్తిలో ఆయన సాధించిన ఆత్మతృప్తే కారణం అని నేననుకునేదాన్ని. నేను కూడా పెద్దయ్యి డాక్టరయ్యాక ఆయనలా హాయిగా ప్రశాంతంగా శాటిస్‌ఫాక్షన్‌తో బతికితే చాలనుకునేదాన్ని'

'కాని అదంతా గతం. నా అజ్ఞానం. మా నాన్నను అర్థం చేసుకోవడంలో నేను పూర్తిగా పొరబడ్డానని ఆ తర్వాత చాలా కాలానికి నాకు అర్థమైంది. దాని ఫలితం అనుభవంలోకి వస్తే తప్ప అది ఎంత పెద్ద పొరపాటో తెలిసి రాలేదు' అని మాట్లాడటం ఆపేసిందామె.

ఇప్పుడు కారు నాగార్జున సర్కిల్ దగ్గరకు చేరుకుంది. ఇక అప్ ఎక్కితే మా ఆఫీసు.

అది గమనించి ఆమె యింకా ఏమైనా మాట్లాడుతుందేమో అన్నట్టు చూశాను. లేదు. ఒడుపుగా గేర్లు మారుస్తూ వెనకొస్తున్న వాళ్లకు బ్లింక్ ఇస్తూ కారును సైడ్ తీసుకుని మా ఆఫీసు ముందు ఆపింది.

అప్పటికే వాననీళ్లు టైర్లను ఒరుసుకునేతంగా ప్రవహిస్తున్నాయి రోడ్డు మీద. గొడుగు వేసుకుని గేటు దగ్గర నిలుచుని ఉన్న సెక్యూరిటిగార్డు ఎవరా అన్నట్టు తొంగిచూడ్డానికి వచ్చాడు దగ్గరికి.

ఇక నేను దిగాలి. దిగి గుడ్‌బై చెప్పాలి.

కాని ఇంతసేపూ ఎదురు చూసిన ఆ పనిని ఇప్పుడు చేయలేకపోతున్నాను. కాళ్లు కదలడం లేదు. సిమెంటు చేసినట్టుగా బిగుసుకుపోయాయి. కారణం తెలుస్తూనే ఉంది. కథ సగంలో ఉంది. అనవసరంగా ఆమె దానిని మొదలు పెట్టి నాకు తెలియకుండానే నన్నందులో కూరుకుపోయేలా చేసింది. ఇప్పుడది ముగిసే దాకా నాకు మనశ్శాంతి లేదు. బహుశా ముగించేదాకా ఆమెకూ ఉండకపోవచ్చు.

ఇద్దరం మొఖామొఖాలు చూసుకున్నాం.

'మీరు మా యింటికి రాకూడదా నాతోటి?' అందామె.

నా మనసు ఊగిసలాటలో పడింది.

'చెప్పండీ?'

'అంటే బాగా లేటవుతుందేమోనని'

'ఎంత లేటైనా కాస్త వచ్చిపోండీ. ఈ ఒక్క రోజుకి. రేపటి నుంచి మిమ్మల్ని

డిస్టర్బ్ చేయను. కావాలంటే మా యింటి నుంచి నేరుగా ఆటోలో వెళ్లిపోదురు. సరేనా?'

'సరే'

'అమ్మయ్య. ఇంటి దగ్గర ప్రోబ్లమ్ ఏమీ లేదు కదా'

'అబ్బే... అదేం లేదు'

'దెన్... జస్ట్ కాల్ హర్. కొంచెం లేటుగా వస్తానని చెప్పండి' అని తన సెల్‌ఫోన్ తీసి నా చేతికిచ్చింది ఫోన్ చేయడానికి.

నేను ఆలోచిస్తూ యింట్లో ఏం చెప్పాలో ప్లాన్ చేసుకుంటూ ఉండగా మళ్లీ ఆపింది.

'ఫోన్ చేసే ముందు ఒక్క నిమిషం. ఇప్పుడు నాకూ మావాడికీ మధ్య జరిగే సంభాషణను మీరు పట్టించుకోకూడదు'

'అదేమిటీ?'

'అదంతే. మామూలుగా అయితే మిమ్మల్ని కారు దిగి ఒక నిమిషం బయట వెయిట్ చేయమని చెప్పుండేదాన్ని. వాన పడుతోంది కదా. అందువల్ల మీ ముందే మాట్లాడక తప్పడం లేదు. ఇప్పుడు మాట్లాడకపోతే వాడు దారిలో అయినా గొడవ చేస్తాడు. అందుకని'...

ఆమె ఏం చెబుతోందో నాకు అర్థం కాలేదు.

ఆమె ఆ సంగతిని పట్టించుకోనట్టుగా అతని వైపు తిరిగింది.

సంభాషణ మళ్లీ ఇంగ్లిషులో మొదలైంది.

'చిన్నా. అంకుల్‌ని మన యింటికి తీసుకెళ్దామా నాన్నా డిన్నర్‌కి?'

'వద్దు'

'ఏయ్... అంకుల్ కదా... నీకు హెల్ప్ చేస్తున్నారు కదా. మెడ్రాస్ అంకుల్ దగ్గరకు తీసుకువెళ్లారు కదా'

'నేను అడిగానా?'

'కన్నా. అలా మాట్లాడొచ్చునా? తప్పు కదూ. ఆయనకు మనం మర్యాద చేయాలిరా. అది మానర్స్. నువ్వు మానర్స్ నేర్చుకోలేదూ?'

'లేదు'

'చిన్నూ'

'అరవకు. అసలు ఇదంతా నాకు యిష్టం లేదు. వద్దు వద్దంటున్నా నువ్వే బలవంతం పెట్టి తీసుకొచ్చావ్. ఇందాకట్నించీ చూస్తున్నాను. మీరిద్దరూ లొడలొడా మాట్లాడుకోవడం కూడా నాకు నచ్చలేదు. ఇతను అంతకన్నా నచ్చలేదు. ముందు దింపేసెయ్. పోదాం'.

'చిన్నూ' మూలినట్టుగా అరిచిందామె.

చిన్నూ ఏమీ మాట్లాలేదు.

ఆమె బుస కొట్టినట్టుగా గాలి ఒదిలి రెండు చేతులకూ స్టీరింగు మీద దబ్బున బాది కారును వేగంగా వెనక్కు తిప్పింది.

నేను ఫోన్ చేయడం మాని బిక్కచచ్చి కూర్చున్నాను.

ఇంకోసారి వేరోసారి అయితే నా రియాక్షను ఏమిటోగాని అప్పుడు మాత్రం ఆమె చెప్పినట్టుగానే అతని మాటలను పట్టించుకోకుండా ఉండటానికి ప్రయత్నించాను.

నాకు ఆమె ముఖ్యం. ఆమె కోరినట్టుగా ఆమెతో కాసేపు మాటలు ముఖ్యం. ఆమె కథ తెలుసుకోవాలి. అందుకు ఈ ఒక్కరోజు ఏంజరిగినా భరించాలి. అంతే అంతవరకూ ఈ దెయ్యంగాణ్ణి (వేరే మాట అనుకున్నాను) పట్టించుకోకూడదు.

అలా అనుకున్నాక విశ్రాంతిగా వెనక్కు వాలి కూర్చున్నాను.

ఆమె కూడా మాట్లాడకుండా ఉండిపోయింది.

చిన్నూ నా వైపు చూసి చూసి అలాగే చూస్తూ ఉండిపోయి ఆ తర్వాత మళ్లీ సెల్‌ఫోన్‌లోకి పోబోయాడు. చార్జి అయిపోవడం వల్ల ఏం చేయాలో తెలియక మెల్లగా బయటకు చూపు సారించాడు.

కారు ఖైరతాబాద్ చౌరస్తాకు వచ్చింది. అక్కణ్ణుంచి లక్డీకాపూల్ ఆ తర్వాత బషీర్‌బాగ్ ప్రాంతం వైపుగా కదిలి ఒకటి రెండు కిలోమీటర్ల తర్వాత ఒక కాలనీకి చేరుకుంది.

పోష్ అపార్ట్‌మెంట్లున్న కాలనీ అది. చాలా మటుకు కొత్త కొత్త బిల్డింగులే కనిపిస్తున్నాయి. వీళ్ల ఉంటున్న అపార్ట్‌మెంట్స్ మొదట్లోనే వచ్చాయి.

'రండి. లిఫ్ట్ ఈ వైపు ఉంది' అందామె కారు దిగి సెల్లార్‌లో దారి చూపిస్తూ.

చిన్నూ మా వెనుకే దిగి కీబోర్డు పట్టుకొని మాట్లాడకుండా వచ్చి నిల్చు న్నాడు.

లిఫ్ట్ కదిలింది. నెంబర్లు చూస్తున్నాను.

ఫస్ట్.... సెకెండ్... థార్డ్... ఫోర్త్....

పైకి చేరాక ఇంటి డోర్ మీద నెంబర్ ఉంది. ఫోర్ నాట్...

ఆమె బెల్లు కొట్టిన కాసేపటికి పదహారు పదిహేడేళ్లున్న ఒక బక్క పలుచటి అమ్మాయి వచ్చి తలుపు తీసింది. ఆ అమ్మాయి పంజాబీ డ్రస్‌లో ఉంది. పనమ్మాయిలా ఉంది. నన్ను చూసి ఆశ్చర్యపడినట్టుగా కనిపించింది.

'గెస్ట్ వచ్చాడే. పొయ్యి మీద అన్నం పెట్టు. ఎగ్స్ ఉన్నాయి కదా'.

'ఉన్నాయమ్మా'.

'ముందు బాబుకు అన్నం తినిపించెయ్. వాడు మార్చుకోవడానికి బట్టలు యివ్వు' అని నన్ను హాల్లోకి తీసుకువెళ్లి సోఫాలో కూర్చోపెట్టింది.

ఆ పక్కనే తను కూడా కూర్చుంటూ 'చిన్నూ' అంటూ పిలిచింది.

చిన్నూ జవాబివ్వలేదు.

'చిన్నూ. ఇక్కడికి రా రా' అని అరిచింది ఇంగ్లిషులో.

చిన్నూ వచ్చి నిలబడ్డాడు.

ఆమె వాడి వైపు తీక్షణంగా చూసి అంతలోనే మెత్తబడిపోయి చేయి పట్టి పక్కన కూర్చోపెట్టుకుంటూ బుజ్జగిస్తున్న ధోరణిలో మాట్లాడింది.

'చిన్నూ, చూడు నాన్నా... అంకుల్ వచ్చారు. పాపం ఆయన నీకోసమే తన టైమ్ అంతా స్పేర్ చేశారు. ఆయనతో కాసేపు మాట్లాడి– నీ గురించే – నీ మ్యూజిక్ గురించి– ఆయన భోజనం చేశాక పంపించేద్దాం సరేనా. ఈ లోపల నువ్వు భోం చేసెయ్యి. పాలు తాగు. నీ గదిలోకి వెళ్లి పడుకో. కావాలంటే కంప్యూటర్లో గేమ్స్ ఆడుకో. ఏమ్మా. ఆయన వెళ్లగానే నేనొచ్చి నీ దగ్గర పడుకుంటాను. సరేనా? మా బుజ్జి కదూ'.

చిన్నూ మాట్లాడలేదు.

'చెప్పు నాన్నా. అమ్మను కదా. అమ్మను ఏడిపించవచ్చా. ఇలా నేను నిన్నెప్పుడైనా రిక్వెస్టు చేశానా? నువ్వే చెప్పు? ఈ ఒక్కసారికి... కన్నా'

'సరే'

'నన్ను డిస్ట్రబ్ చేయకుండా ఉంటావా మరి?'

'ఊ'

'గుడ్' సంతోషంగా ఊపిరి పీల్చుకుందామె.

చిన్నూ వెళ్లిపోయాడు.

ఆమె మళ్లీ ఫోన్ నాచేతికి యిస్తూ 'ఇంటికి ఫోన్ చేసి మాట్లాడుతుండండి. ఇప్పుడే వస్తాను' అని మొదట వంటగదిలోకి ఆ తర్వాత తన గదిలోకి వెళ్లిపోయింది.

నేను ఫోన్ మాట్లాడాక ఇంటిని పరిశీలిస్తూ ఉండిపోయాను.

త్రీ బెడ్‌రూమ్ ఫ్లాట్ అది. ఫైన్‌గా ఉడ్‌వర్క్ జరిపించిన అల్మారాలు డాంబికంగా కనిపించకపోవడమే ప్రత్యేకతగా కలిగిన ఖరీదైన వస్తువులు కోడిగుడ్డు ఆకారంలో తెల్లగా మిలమిలా మెరిసిపోతున్న వాష్‌బేసిన్లు....

హాలు గోడల మీద మూడు నాలుగుచోట్ల చిన్నూ ఫోటోలు రకరకాల వయసులవి పెద్దగా లామినేట్ చేసి తగిలించి ఉన్నాయి. ఒక ఫోటోలో చిన్నూతో పాటు అతని అమ్మానాన్నలు కూడా ఉన్నారు. అతను బాగున్నాడు. ఆమెతో సమానంగా.

ఆమె ఫ్రెష్ అయ్యి నైటీలోకి మారి హుషారుగా బయటకు వచ్చింది.

'ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. కాసేపు ఓపిక పట్టాలి మీరు' అంది నవ్వుతూ.

ఆమెను చూస్తుంటే ఎందుకనో చాలా సంతోషంగా ఉన్నట్లు కనిపించింది. అది సాయంత్రం నుంచి నేను చూసిన ముఖం కాదు. చామనఛాయలో కళగా ఉన్న ఆమె రూపం ఆ తేలికపాటి రంగుల నైటీలో ఆకర్షణీయంగా ఉంది.

'మీ హజ్బెండ్ లేరా అండీ?' అన్నాను ఆమెతో.

'ఆయన ఇక్కడ ఉండరు. అబ్రాడ్‌లో ఉంటారు' అంది క్లుప్తంగా.

వెంటనే ఏదో గుర్తుకొచ్చిన దానిలా లేచి, హ్యాండ్‌బ్యాగ్ దగ్గరకు వెళ్లి,

బ్యాగులోనుంచి మళ్లీ ఆ చిన్న బాటిల్ తీసి, కళ్లల్లో డ్రాప్స్ వేసుకుంది. ఆ తర్వాత కనుగుడ్లను గుండ్రంగా తిప్పుతూ కళ్లల్లో ఉన్న నీటిని జాగ్రత్తగా మూలలకు సర్దుకుంటూ ఉండిపోయింది.

పనమ్మాయి వచ్చి అక్కడున్న కొయ్య కుర్చీల్లోని ఒక దానిని బరువుగా లాక్కుంటూ పక్క గదిలోకి తీసుకువెళుతుంటే ఆమె అంది– 'అటువైపు సిటౌట్ బాగుంటుందండీ. వాన వస్తోంది కదా. కాబట్టి కూర్చోలేము. ఎట్ లీస్ట్ డోర్ దగ్గర సెటిలైనా హాయిగా ఉంటుందని.... పదండి' అంటూ లేచింది.

ఆమె వెనుక నేనూ లేచాను.

అప్పటికే లోపల మరో కుర్చీ ఒక టీపాయ్ ఉన్నాయి. బహుశా ఆమె అక్కడ రోజూ కూర్చుంటూ ఉండాలి. ఇవాళ మాత్రం గెస్టు కుర్చీ అదనం.

సిటౌట్ తలుపు తెరిచిపెట్టి ఉంది. అటువైపు నుంచి వస్తున్న గాలి వానకు తడిసి చల్లగా శరీరాలను తాకుతూ ఉంది.

జల్లు మా మీద పడనంత దూరంలో కూర్చున్నాం.

'ఒకటి అడిగితే ఏమీ అనుకోరుగా. వైన్ ఉంది. తీసుకుంటారా?' అందామె.

'వద్దు. అలవాటు లేదు'

'ఏమిటి? డ్రింక్ అలవాటు లేదా?'

'కాదు. వైన్ అలవాటు లేదు'

'అయ్యో. జిన్ ఉందండి... కాకుంటే సగమే ఉంది' అని కప్‌బోర్డ్ తెరిచి బాటిల్ చూపించింది.

'సరిపోతుందా?'

'సరిపోతుంది'

పనమ్మాయి రోజూ చేసే పనిలాగా గ్లాసులూ మంచినీళ్లూ పెట్టి గది తలుపు సాక్షికంగా వేసి వెళ్లిపోయింది.

ఆమె డ్రింక్ కలిపాక ఛీర్స్ ఏమీ లేకుండా గుక్క తీసుకుంటూ 'ఇందాక ఏమిటండీ అన్నారు మీరు మావాడి గురించి? ముందు వాడిలో ఏముందో చూసుకోండి అనే కదా' అంది.

నేను కంగారు పడ్డాను.

'టెన్స్ కాకండి. నేను మామూలుగానే అడుగుతున్నాను. తగాదాకి కాదు' అంది నవ్వుతూ.

ఆ తర్వాత గ్లాసును బుగ్గకు ఆనించుకుంటూ సాలోచనగా ముఖం పెడుతూ 'అంత టైమ్ ఎక్కడుందండీ. మావాడిలో ఏముందో చూసుకునేంత టైము ఎక్కడుంది. బతుకంతా ఒక మెట్టు నుంచి యింకో మెట్టుకు ఒక అసంతృప్తి నుంచి యింకో అసంతృప్తికి పరిగెట్టడమే సరిపోయిందే' అంది లోతుగా.

ఆమెను చూస్తుంటే చెప్పాల్సిన కథను వెతుక్కుంటున్న దానిలా కనిపించింది.

నేను గ్లాసు అందుకున్నాను.

ఆమె కథలోకి వెళ్లింది.

ఈసారి వాళ్ల నాన్న దగ్గరకు కాదు. కాలేజీ దగ్గరకు.

'ఎయిటీ ఎయిట్‌లో ఉస్మానియాలో నా ఎంబిబిఎస్ అయిపోయింది. కాని ఆ కాలమంతా ఒక వింతకాలం. మెడికల్ ఫీల్డ్‌లో పెనుమార్పులు వస్తున్న కాలం. అసంతృప్తులు పెల్లుబుకుతున్న కాలం కూడా'

'అప్పటికే మా ప్రొఫెసర్లు వాళ్ల ఫ్రస్ట్రేషన్‌నో లేదంటే జీవితానుభవాన్నో మాలోకి యింజెక్ట్ చేయడం మొదలు పెట్టేసున్నారు. మెడికల్ ప్రొఫెషన్ యిక ఎంతమాత్రమూ నోబుల్ ప్రొఫెషన్ కాదని అలాంటి మిత్ గనక ఏర్పరుచుకుని ఉంటే వెంటనే తొలగించుకోమని లేకుంటే ఆ బరువు కింద పడి చస్తారని వాళ్లు డైరెక్టుగా క్లాసురూముల్లోనే మాకు బోధనలు మొదలెట్టేసున్నారు'

'అయితే వాళ్లు బోధిస్తే తప్పు తెలుసుకోలేని స్థితిలో మెడికోలు లేరు. అప్పటికే తరం మారిపోయి ఉంది. రోగులు, సేవ, వైద్యం, పవిత్రమైన వృత్తి అనే మాటలు పలుచబడిపోయి కెరీర్ ఓరియంటేషన్ పెరిగిపోయి ఉంది. మెడిసిన్ చేస్తే డబ్బులు బాగా వస్తాయని కట్నాలు గిట్నాలు బాగా ముడతాయని కెరీర్ బాగుంటుందని ఆశపడేవాళ్లే ఎక్కువైపోయారు. కాని అలాంటి కెరీరిస్టులందరికీ సరిగ్గా మా బ్యాచ్ టైములోనే గట్టి ఎదురుదెబ్బ తగిలింది.'

'ఎందుకంటే అప్పటికే నాలుగేళ్లుగా గవర్నమెంట్ రిక్రూట్‌మెంట్స్ లేవు. ఆపేశారు. సీనియర్లే బోలెడంత మంది ఖాళీగా ఉన్నారు. మరోవైపు సర్వీసులో చేరిన వాళ్ల అనుభవాలు కూడా హారిబుల్‌గా ఉన్నాయి. ఇక మిగిలింది ప్రయివేట్ ప్రాక్టీసు. డబ్బుంటే నర్సింగ్‌హోమ్‌లు తెరవొచ్చు. లేదంటే ఇంకా కష్టం. స్టెత్

పట్టుకొని బల్ల వేసుకొని ఎక్కడైనా కూర్చోవాలి.'

'అయితే ఆ పని చేద్దామన్నా అప్పుడే సిటీలోకి సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్స్ వచ్చిపడి అలాంటి ఆశనూ ధైర్యాన్ని సందేహంలో పడేశాయి. అపోలో సిడిఆర్‌లు పెద్ద బ్యాంగ్‌తో మొదలయ్యాయి. వాటి వెనుక మెడ్విన్ క్యూలో ఉంది. పెద్దపెద్ద భవంతులు... ఉస్మానియాలో మేము పొరపాటున కూడా చూసి ఎరగని లేటెస్ట్ ఎక్విప్‌మెంట్... అంతవరకూ ఉన్న నిమ్స్ చర్చ్ హాస్పిటల్స్‌నే కాదు చిన్నా పెద్దా ప్రయివేట్ ప్రాక్టీషనర్లందరినీ ఛాలెంజ్ చేస్తూ కవ్విస్తూ రంగప్రవేశం చేశాయి అవి. అనివార్యమైన మోడ్రన్ డెవలప్‌మెంట్'.

'ఇదంతా చూసి విని ఏం చేయాలో తెలియక మైకం వదిలిపోయిన చాలా మంది మా బ్యాచ్‌మేట్స్ అసలీ ఫీల్డ్‌లోకి ఎందుకొచ్చామా అని తలలు పట్టుకు న్నారు. కొందరైతే మనం చదివింది ఏమిటి చేయాల్సింది ఏమిటి అని కూడా చూడకుండా ఐఎఎస్ ఐపిఎస్‌లకు ఎయిమ్ చేస్తే మరికొందరు గ్రూప్ ఒన్‌లోకి పలాయనం చిత్తగించడానికి సిద్ధమైపోయారు. ఈ పరిస్థితుల్లో,ఆ గందరగోళంలో నేనూ నా భర్తా సింపుల్ ఎంబిబిఎస్‌లతో రోడ్డు మీదకు వచ్చి నిలుచున్నాం'

'ఇక మేమూ మా లైఫ్‌ని స్టార్ట్ చేయాలి. విడివిడిగా కాదు. కలిసి. పెళ్లి చేసుకుని. అప్పటికే మా నాన్న లేరు. అమ్మ ఏనాడో పోయింది. అక్కకు ఉద్యోగం వచ్చి పెళ్లయ్యి సెటిలైపోయింది. కాబట్టి నా వైపు నుంచి మా ప్రేమకు అడ్డు చెప్పేవారు లేరు. కాని నా భర్తవైపు నుంచి మాత్రం అదంత సులువు కాలేదు. మా పెళ్లికి వాళ్లు ఎస్ అనలేదు. అలాగని నో అని కూడా చెప్పలేదు. జస్ట్ ఇన్‌వాల్వ్ కాకుండా ఊరుకున్నారంతే. మా పెళ్లి జరిగిపోయింది.'

'ఆ తర్వాత వాళ్లతో యించుమించుగా మాకు సంబంధాలు లేవు. మేమిద్దరమే మిగిలాం. నాకు నా భర్త. నా భర్తకు నేను. ప్రాక్టీసు మొదలెడదాం అనుకున్నాం. అయితే సిటీలో అదంత ఈజీ కాదు. అప్పటికి ఫ్యామిలీ డాక్టర్ల వ్యవస్థ యింకా బీటలు వారలేదు. కాబట్టి మాలాంటి చిన్నాచితకా వాళ్లం కొత్తగా ప్రాక్టీసు పెట్టి వాళ్ల నుంచి పేషెంట్లను లాగడం కష్టం. ఏదైనా ఛాన్సు ఉంటే సబర్బ్స్‌లోనే అని తేలిపోయింది. ఇంకేమీ ఆలోచించకుండా మేము లాలాపేటకు షిఫ్టయిపోయి అక్కడే ఒక షట్టర్ అద్దెకు తీసుకొని ప్రాక్టీసు మొదలెట్టాం'....

తలుపు దగ్గర చప్పుడవడంతో ఆమె ఆపి చూసింది.

రెండు చేతుల్లోనూ రెండు ప్లేట్లతో నెమ్మదిగా తలుపు తోసుకుంటూ పనమ్మాయి.

ఒకదానిలో హాఫ్ బాయిల్డ్ ఆమ్లేట్లు ఉన్నాయి. మరొకదానిలో తరిగిన క్యారెట్ ముక్కలు.

'రావే' అని దగ్గరకు పిలిచింది.

'ఈ పిల్ల లేకపోతే ఏమైపోదునోనండీ' అంది నాతో.

పనమ్మాయి వాటిని టీపాయ్ పైన ఉంచి తిరిగి వెళుతుంటే ఆమె అడిగింది– 'వాడు భోజనం చేశాడా?'

'ఇప్పుడే కూర్చుంటున్నాడమ్మా'

'వాడు అడిగినవి పెట్టు. బలవంతం చేయకు. అవసరమైతే నన్ను పిలు'

'సరేనమ్మా'

'నువ్వు కూడా తినెయ్'

ఆ అమ్మాయి వెళ్లిపోయింది.

ఆమె క్యారెట్‌ను కాని ఆమ్లెట్టును కాని తాకలేదు. వాటిని నాకోసమే వదిలిపెట్టి తిరిగి కథలోకి వచ్చింది.

'లాలాపేటలో ప్రాక్టీసు మొదలెట్టాకగాని మాకు తెలిసిరాలేదండీ లా వేరు ప్రాక్టీసు వేరులాగా మెడిసిన్ వేరు ప్రాక్టీసు వేరు అని. చెప్తే నమ్మరు. అక్కడ మేము చేసింది ప్రాక్టీసు కాదు. ప్రాక్టీసుకు పట్టిన పీడ. మా దగ్గరకు వచ్చే పేషంట్లే వాళ్లకు ఏమేమి మందులు కావాలో చెప్పేసేవారు. వాళ్లు మేము యిచ్చిన మందులు తీసుకోరు. టాబ్లెట్లు వేసుకోరు. వాళ్లకు కావలసిందల్లా సూదులు. ఎర్రసూది పసుపు సూది తెల్లసూది అని రంగు పేరు చెప్పి మరీ అవి వేయమని అడిగేవాళ్లు. అవే వేయాలి. అలా వేసిన వాళ్లే డాక్టర్లు. కాదు కూడదు అంటే చచ్చినా వచ్చేవారు కాదు'.

'కొత్తల్లో చాలా డిస్‌గస్టింగ్‌గా ఉండేది యిదంతా చూస్తే. అక్కర ఉన్నా లేకపోయినా బి కాంప్లెక్స్ పెన్సిలిన్ సూదులు పొడవాలంటే. అదొక్కటే కాదు ప్రాక్టీసు నిలబడడానికి యింకా చాలా చేయాల్సొచ్చేది. అబద్ధాలు చెప్పాలి. ఉన్నది లేనట్టుగా కల్పించాలి. భయపెట్టాలి. మోసం చేయాలి. వైద్యం తప్ప అన్నీ చేయాలి. ఇవన్నీ చేయలేక చేతకాక తీవ్ర అసంతృప్తిగా ఉండేది నాకు'.

'జస్టేషన్ పిరీడ్ అంటాము చూడండి. ఏ రంగంలో అయినా ఎవరైనా నిలదొక్కుకోవాలంటే పట్టే కనీస కాలం. అన్నీ సర్దుకుపోయి మా మటుకు మేము

సెటిలయ్యి పైకి రావాలంటే ఆరేడేళ్లు పడుతుందేమో అనుకునేదాన్ని. కాని మూడు నాలుగేళ్లకే నా భర్తకు విసుగొచ్చేసింది. ఆ షట్టర్ క్లినిక్‌లో ఇలాగే ఉండిపోతే తుప్పు పట్టిపోతామని చాలా త్వరగా గ్రహించాడాయన. ఆ అసంతృప్తిని నేను చాలా సార్లు చూశాను. అది కెరీర్‌కి సంబంధించిన అసంతృప్తి. నా అసంతృప్తి వేరు. అది వృత్తికి సంబంధించింది'

'ఈ అసంతృప్తులు ఇలా ఉండగానే ఊహించని ప్రమాదం ఒకటి వచ్చి పడింది. మెడిసిన్ పూర్తయిన వాళ్లంతా మాలాగే శివార్లకు వచ్చి క్లినిక్‌లు తెరవడంతో లోకల్ ఆర్ఎంపిలు హకీమ్‌లు రిటాలియేషన్ స్టార్ట్ చేశారు. శివార్లలో చాలా చోట్ల డాక్టర్లను పట్టుకొని తన్నారు. నా భర్తను కూడా ఒంటరిగా దొరకబుచ్చుకుని చావబాదారు. దట్ వజ్ ఫైనల్. ఇదంతా ఎందుకొచ్చిన గొడవ పోయి హాయిగా ఏదైనా పెద్ద హాస్పిటల్‌లో చేరిపోతే బాగుంటుంది కదా అన్నాడాయన. అందుకు ఉన్న చదువు సరిపోతుంది. కాని పైకి వెళ్లడానికి చాలదు. పైకి వెళ్లాలంటే పైచదువు కావాలి. ఆయన పిజి చదవడానికి వెళ్లిపోయాడు'

'అప్పుడు నేను గర్భంతో ఉన్నాను. పిల్లనో పిల్లాడ్నో కని హాయిగా గడిపేద్దాం అనే కలల్లో ఉన్నాను. కాని నా భర్త డిసిషన్ తీసుకున్నాడు. కనుక నేను దానిని సపోర్ట్ చేయాలి. అంతే కాదు ప్రాక్టీసు కూడా కొనసాగించాలి. ఎందుకంటే ఆయనకొచ్చే స్టయిపెండ్ ఏమూలకూ చాలదు. అలా నేను యిల్లు నడిపాను. చంటిబిడ్డతో వెళ్లి ప్రాక్టీసు చేశాను. నిజం చెప్పాలంటే నా జీవితంలో అది అత్యంత కష్టమైన కాలం. అంతా భరించాను'...

ఆమె మాట్లాడుతూ మాట్లాడుతూ గబగబా తాగడాన్ని నేను గమనించాను.

వైన్‌లోనే ఆ సౌకర్యం ఉందో లేదంటే ఆమె వేగమే అంతో.

ఆమె మళ్లీ అందుకుంది.

'నా భర్త పిజీ పూర్తయ్యేనాటికి సిటీలో పెద్ద సంఖ్యలో కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్ వచ్చిపడ్డాయి. వ్యాపారం మొదలైపోయింది. బిగ్ ఇండస్ట్రీ. జీతాలకు స్పెషలిస్టులు కావాలి. నా భర్త చేరిపోయాడు. అనెస్థిస్ట్‌గా. ఇక నా వంతు వచ్చింది'

'అప్పటికే లేడీ డాక్టర్లకు లాభసాటిగా ఉన్న చదువు ఏమిటో తేలిపోయింది. రేడియాలజీ, పిడియాట్రిక్స్, గైనకాలజీ. నేనిప్పుడు గైనకాలజీ చదవాలి. అయితే ఆ పనిచేసేందుకు నేను యిష్టపడ్డానా లేదా అని అడిగితే సూటిగా జవాబు చెప్పలేను. ఫ్రాంక్‌గా చెప్పాలంటే రెండు పని చేశాయి. ఒకటి ఇప్పుడున్న అసంతృప్తితో ఇలాగే పని చేయడంకంటే మరికొంత చదువుకొని మరింత బెటర్‌గా పని

చేయవచ్చేమో కదా అనుకున్నాను. రెండు బయటి నుంచి పని చేసే కంపల్షన్స్ కూడా నన్ను బాగా ప్రభావితం చేశాయి'

'యు... నో... అప్పటికే సాఫ్ట్‌వేర్ బూమ్ మొదలపోయింది. ఎక్కణ్నుంచి వచ్చిందో తెలియదుగాని అన్ని రంగాల్లోనూ ఈజీ మనీ పొంగిపొర్లుతోంది. కార్లు సొంత ఫ్లాట్లు రియల్ ఎస్టేట్‌లో స్థలాలు... జనం స్పీడు మీద పరిగెడుతున్నారు. కన్ను మూసి తెరిచేంతలో ఎదిగిపోయి కనిపిస్తున్నారు. అదంతా చూస్తుంటే ఏమని అనిపిస్తుంది? ఈ ఐదూ పది రూపాయల ఫీజులతో యిలా ఎంతకాలం అనిపిస్తుంది. లేదా అలాంటి భ్రాంతి కలుగుతుంది. మనం కూడా పైకి రావాలి, సొంతంగా మంచి ఫ్లాట్ కొనుక్కోవాలి కారు కొనుక్కోవాలి బ్యాంక్ బేలెన్స్ పెంచుకోవాలి, మేము పడ్డ కష్టాలు మా వాడు పడకుండా బాగా చదివించాలి వాణ్ణి మా కంటే పెద్ద డాక్టర్ని చేయాలి అనిపించదా?'

'లాలాపేట పేషెంట్లను వాళ్ల ఖర్మానికి వదిలి నేను కూడా రేస్‌లోకి దిగాను. పిజి సీటు దొరికేంత వరకూ అదో పెద్ద హింస. అనుభవించాను. రేయింబవళ్లు కష్టపడ్డాను. రెండుసార్లు ట్రయ్ చేసి సాధించాను'.

'రోజులు గడిచిపోయాయి. నౌ ఉయ్ ఆర్ స్పెషలిస్ట్స్. ఇద్దరం కార్పొరేట్ హాస్పిటల్స్‌లో ఉన్నాం. రోజుకు పన్నెండు గంటలు పని చేస్తున్నాం. లోకానికే కాదు మావాడికి కూడా చచ్చిన మనుషులతో సమానంగా పరుగు పరుగున సంపాదిస్తున్నాం. మాకు కారు ఉంది. ఫ్లాట్ ఉంది. మా వాడికి మేము కల్లో కూడా ఊహించనంత భారీ స్కూల్ ఉంది. కాని యిద్దరికీ అసంతృప్తి మాత్రం పోలేదు'

'నా మటుకు నాకు పెనం మీద నుంచి పొయ్యిలో పడ్డట్టుగా ఉండేది పరిస్థితి. లాలాపేట్‌లో ఉన్న వాళ్లు అమాయకులు. వాళ్లను వాళ్ల కోసమే మోసం చేయాలి. కాని యిక్కడ అలా కాదు. బాగా చదువుకున్న వాళ్లని బాగా డబ్బున్నవాళ్లని కూడా చాలా సాఫెస్టికేటెడ్‌గా మోసం చేయాలి. అన్నిసార్లు కాకపోయినా చాలాసార్లు వంచన చేయాలి. ముక్కుపిండి డబ్బు వసూలు చేయాలి. ఉత్తపుణ్యానికి కడుపులు కోయాలి. మనకొచ్చే షేర్ కోసం పాపాలు చేయాలి. కనపడని నేరాలు చేయాలి. ఏమిటీ ఖర్మ అనిపించేది చాలాసార్లు. ఒక్కోసారి గిల్ట్‌తో నిద్రపట్టేది కాదు '.

'అప్పుడే నా భర్తకు రియాద్ నుంచి మంచి ఆఫర్ వచ్చింది. బిగ్ మనీ. వన్‌మంత్ పెయిడ్ హాలిడేతో నాలుగేళ్ల బాండ్ అడిగారు. ఎలాగోలా ఆ నాలుగేళ్లు అక్కడే కళ్లు మూసుకుంటే ఆ వచ్చిన డబ్బుతో మరో యిద్దరు ముగ్గురు ఫ్రెండ్స్‌ని

కలుపుకొని అందరిలా లోన్లు పెట్టి మనం కూడా ఒక పెద్ద హాస్పిటల్‌ని పెట్టొచ్చు కదా అని నా భర్త ఆలోచన. అదే జరిగితే ఎక్కువ పాపాల నుంచి తక్కువ పాపాల్లోకి వెళ్లొచ్చేమో అని నా ఆశ. ఆయన సౌదీ వెళ్లిపోయాడు. ఇక్కడ నేనూ మావాడు మిగిలాం'.

'మళ్లీ రేసు మొదలయ్యింది. ఏం పొందుతున్నామో ఏం కోల్పోతున్నామో చూసుకోనంత వేగంగా రెండేళ్లు పరిగెత్తాం. యింకా ఎంత పరిగెత్తేవాళ్లమో కాని నా అదృష్టం బాగుండి అప్పుడే నా జీవితంలోకి ఒక వెలుగులాంటి చీకటి వచ్చింది. ఇవాళ మీ ముందు ఇలా కూర్చుని ఉన్నానంటే ఆ చీకటే కారణం' అందామె విరామం తీసుకుంటూ.

ఇక కాసేపటి దాకా ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. డ్రింక్ చేస్తూ ఉండిపోయింది.

నేను నెమ్మదిగా కుర్చీలోంచి లేచి సిటౌట్ దగ్గరకు వెళ్లి అక్కడ నిలబడ్డాను బరువు తేలిక చేసుకోవడానికి.

అక్కడంతా చెమ్మగా ఉంది. చెప్పుల్లేని పాదాలకు నీటి ఉనికి తెలుస్తోంది.

ముఖాన్ని తాకిన జల్లుకి ఒక్కసారిగా ఒళ్లు జలదరించింది.

ఆమె వైపు చూశాను. కుర్చీలో ముద్దగా అమాయకంగా కూర్చుని ఉందామె. వైన్‌తో తడిసిన పెదాలు మెరుస్తూ కనిపిస్తున్నాయి. అయితే అంత కన్నా మెరుపు ఆమె కథ నిర్వహిస్తున్న తీరులో ఉంది.

కోసి ముక్కలు చేసి కలిపి కుట్టే శస్త్రవిద్యలాంటి విద్య ఏదో ఆమె కథ చెప్పే తీరులో ఉంది. అందుకే ఆమె కథను ముక్కలు ముక్కలుగా చెబుతోంది. బహుశా యిప్పుడు వాటిని కలిపి కుట్టవచ్చు. దగ్గరగా చేర్చి ముడి వేయవచ్చు.

'మీకు ఆర్థ్రైటిస్ గురించి డీటైల్డ్‌గా ఏమైనా తెలుసా అండీ?' అందామె అక్కణ్నుంచే కదలకుండా.

ఒక క్షణం ఏం విన్నానో అర్థం కాలేదు.

'ఆర్థ్రైటిస్ గురించా? ఏం? ఎందుకని అలా అడిగారు?' అన్నా అయోమయంగా.

'నాకు ఆ వ్యాధి గురించి డీటైల్డ్‌గా తెలుసు కాబట్టి' అందామె.

నాకు భయం వేసింది.

'ఏమిటి అలా చూస్తున్నారు? మత్తు తలలెక్కి సంబంధం లేని మాటలు మాట్లాడుతున్నాననా? సంబంధం ఉన్న మాటే ఇది'

'ఏమిటి ఆర్థ్రైటిసా?'

'అవును. ముందు వినండి. నాకు ఏడేళ్ల వయసులో మొదటిసారిగా ఆర్థ్రైటిస్ వచ్చిందట. ఆ మాటను మా నాన్న చెప్పడమే కాని నాకు లీలగా కూడా గుర్తులేదు. ఆయనే ఏవో మందులిచ్చి ఆ వ్యాధిని నయం చేశారట. అప్పటి నుంచి అది తిరిగి కనిపించలేదుగాని మావాడు కడుపులో పడ్డాక మళ్లీ కీళ్లనొప్పులు మొదలయ్యాయి. డెలివరీ అయ్యాక వాటికవే వింతగా మాయమైపోయాయి. కాని మూడేళ్ళ క్రితం వచ్చినప్పుడు మాత్రం పోలేదు. నరకాన్ని చూపించాయి. కాళ్లు కదపాలంటే నాలుగడుగులు వేయాలంటే మెదడు చిట్లిపోయేది. అంత నొప్పి'

'కాని ఎంత నొప్పి వచ్చినా సాధారణంగా ఆర్థ్రైటిస్‌కు అతిగా మెడిసిన్ వాడకూడదు. అయితే మా ఫ్రెండ్ ఒకతను రుమటాలజీలో డిప్లమా చేసొచ్చాడన్న అదనపు అర్హతతో నా బాధ చూడలేక నాకేవో మందులు ప్రిస్క్రైబ్ చేశాడు. అర్ధజ్ఞానంతోటి అజ్ఞానంతోటి అతను చేసిన పని ఎట్లాంటిదంటే దెబ్బకు నా చూపు పోయింది'.

'ఆ' అన్నాను.

'ఏమిటండీ?' అన్నాను నోరు తెరుస్తూ.

ఆమె నవ్వింది.

'పాపం అతను సదుద్దేశంతోనే యిచ్చాడు. కాని ఎప్పుడూ డాక్టర్ల చేతుల్లో పేషెంట్లే నష్టపోతే ఎలా? అప్పుడప్పుడు డాక్టర్లు కూడా నష్టపోవాలి. నేను నష్టపోయాను. అతడిచ్చిన మందులు బాగా పని చేశాయి. కాకుంటే ఎక్కువ పని చేశాయి. నొప్పిని తొక్కి పట్టేశాయి. వ్యాధి పోలేదు. వొంట్లోనే విషంలా తిరుగుతూ ఆరునెలల క్రింత కంట్లోకి కొట్టింది'.

'చాలా అన్‌యూజ్వల్ అది. కాని యివాళ రేపు అన్‌యూజ్వల్ థింగ్సే కదా జరుగుతున్నాయి. అప్పటికి నా భర్త సెకండ్ టైమ్ వచ్చి వెళ్లిపోయాడు. అంతా బాగానే ఉంది కదా అనుకుంటూ ఉండగా సడన్‌గా ఒన్ ఫైన్ మార్నింగ్ నా కళ్లు తెరుచుకోలేదు. దే వర్ డ్రై. మంట. నొప్పి. బలవంతంగా తెరిస్తే ఎర్రగా నిప్పు గోళాల్లా తయారై ఉన్నాయి. ఇమేజ్ కనపడటం లేదు. బ్లర్ అవుతూ ఉంది. ముందు అర్థం కాలేదు. ఏం జరిగిందో తెలిశాక గుండె ఆగినంత పనయ్యింది. సివియర్

అటాక్ అది. ఎల్విప్రసాద్ లేకపోయి ఉంటే ఈపాటికి గుడ్డిదానిలా తిరుగుతుండేదాన్ని. కాని నష్టం మాత్రం తప్పలేదు. నా టియర్ గ్లాండ్స్ పర్మినెంట్గా ఎండిపోయాయి. నా కళ్లు పొడికళ్లుగా మారిపోయాయి'...

నేను లేచి నిలబడ్డాను.

'ఇక వెళతానండీ' అన్నాను.

'అదేమిటండీ?' అందామె చాలా ఆశ్చర్యంగా.

'లేకపోతే ఏమిటండీ.... ఏదోలే ఊరికథ మంగలిడాక్టర్ కథ చెబుతున్నారని ఆసక్తిగా వస్తే ఇదా మీరు చెప్పేది... జేబులో నుంచి ఒక్కోటి ఒక్కోటిగా కష్టాలు తీస్తున్నారు. ఏం వినేది?'

ఆమె చాలాసేపు నవ్వింది.

'అబ్బ.... ఎన్ని రోజులైందండీ ఇలా నవ్వి' అంది.

'కూర్చోండి చాలుగాని అసలింకా కష్టమే మొదలుకాందే. వినకుండా ఎలా పోతారు?'

నేను కూర్చున్నాను.

ఆమె మొదలెట్టింది.

'క్యాన్సర్ను ట్రీట్ చేస్తారు చూడండి... ఇంచుమించు అలా ట్రీట్ చేశారు నా కళ్లని. ఒన్ మంత్ రెస్ట్ తీసుకోమని చెప్పారు. అంటే హాస్పిటల్కి పోకుండా ఇంట్లోనే ఉండిపోవాలి. అప్పుడు నేను ఒక హాస్పిటల్లో పని చేస్తున్నాను. వెళ్లి సంగతి చెబితే ఒన్ మంత్ అంటే ఎలాగండీ... మీరే ఆలోచించండి అన్నారు మర్యాదగా... మానేసెయ్. అని ఇన్డైరక్టుగా చెప్పారన్న మాట'

'ఇక్కడ నా అనారోగ్యం సంగతి తెలిసి అక్కడ రియాద్లో ఉన్న నా భర్త పరిస్థితి కూడా అలాగే ఉంది. బాండ్ బ్రేక్ చేసి పంపడానికి వాళ్లు ఒప్పుకోలేదు. ఒకవేళ వెళ్లాలనుకుంటే జరగబోయే నష్టాన్ని కాంపెన్సేట్ చేసి వెళ్లాలని హెచ్చరించారట. ఎలా? అంటూ ఫోన్ చేశాడాయన'

'నాకెందుకో ఒక్కసారిగా మా తాత గుర్తుకొచ్చాడు. గొరిగిన బొచ్చు ఎవడు పారబోస్తాడయ్యా అని అడుగుతున్న మనిషి ఎదురుగా నిలుచున్నది మా తాత కాదు నేనూ నా భర్తా అనిపించింది నాకు. ఇన్నేళ్లుగా మేము పెట్టిన పరుగు ఎక్కడికి చేరుకుందో కూడా అర్థమైంది'

'ఇక క్రమంగా డిప్రెషన్ మొదలయ్యింది. నా అదుపులో లేనంత డిప్రెషన్. ఊరికూరికే ఏడుపొచ్చేది. ఒక్కోసారి పిచ్చెత్తినట్టుగా ఉండేది. గట్టిగా వేళ్లు కొరుక్కునేదాన్ని. నా పరిస్థితి గమనించిన నా ఫ్రెండ్ ఒకామె నా ధ్యాస మళ్లించేందుకు ఏవేవో ప్రయత్నాలు చేసింది. యోగాకు తీసుకెళ్లింది. ధ్యానం చేయించింది. అప్పుడే ఏవో కొన్ని పుస్తకాలతో పాటు మీ పుస్తకాలు కూడా తెచ్చిచ్చింది. నాకు లిటరేచర్ తెలియదు. కాని మీ పుస్తకాలు నచ్చాయి. మన ప్రాంతం మన భాష... పుస్తకాలు నాకు కొత్త ఫ్రెండ్స్ అయ్యాయి. ఆ తర్వాత చాలా చదివాను'

'కాని ఆ డోస్ నాకు చాల్లేదు. ఇంకా ఇంకా ఏదో కావాలనిపించేది. ఒకవైపు ఉద్యోగం మాని పేషెంట్‌గా యింట్లో కూర్చోవడం వల్ల ఒంటరితనం. మరోవైపు అవసరమైన వేళలో భర్త తోడు లేకపోవడం... అన్నీ కలిసి డిప్రెషన్ మరింతగా పెరిగింది.'

'అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఎవరికైనా ఏమనిపిస్తుంది? కాస్త ప్రేమ కావాలనిపిస్తుంది. ఎవరైనా వచ్చి నాలుగు ఓదార్పు మాటలు చెబితే బాగుండనిపిస్తుంది. చూడ్డానికి మా అక్క వచ్చింది. కాని నాలుగంటే నాలుగే రోజులు ఉండి లీవులు లేవు అంటూ వెళ్లిపోయింది. ఇక నాకు తోడెవరు? మా చిన్నూగాడు. ఆ సమయంలో నాకు వాడి ప్రేమే అన్నింటికన్నా ముఖ్యమనిపించింది. అదే నాకు సంజీవని. నా పెన్నిధి. కాని ఆ పెన్నిధిని ఏనాడో కోల్పోయానని అప్పుడుగాని తెలిసిరాలేదు నాకు' అని ఆగిందామె.

ఆమె గ్లాసులో డ్రింకు అయిపోయింది.

మరోసారి పోసుకొని క్షణం కూడా వృథా చేయకుండా వెంటనే గొంతులోకి వొంపుకుంది.

అప్పటికే ఆమె సగం బాటిల్ ఖాళీ చేసేసింది. మిగిలిన సగం కూడా ఖాళీ చేసేలా ఉంది. మీరు ఎక్కువ తీసుకుంటున్నట్టున్నారు అన్నాను నసుగుతూ.

'పర్లేదులెండి. ఇదేం ఎక్కువ కాదు. ఇదే లేకపోతే ఈపాటికి చచ్చుండేదాన్ని. ఇన్‌ఫాక్ట్ సెల్‌ఫోన్లు వచ్చి నన్ను ఏనాడో చంపేశాయనుకోండి. అవి నన్నూ నా భర్తని నా కొడుకుని మూడు ముక్కలు చేసేశాయి. నా భర్త రియాద్ వెళ్లాక ఆ తేడా నాకు తెలిసింది. మా ముగ్గురి మధ్యా ఉమ్మడి మాటలు లేవు. అయితే నేనూ నా భర్తా మాట్లాడుకుంటాం. లేదంటే నా భర్తా నా కొడుకూ మాట్లాడుకుంటారు. అంతే. అందుకే మా మధ్య ఏం జరుగుతోందో నాకు అర్థం కాలేదు. వాడు నెమ్మది నెమ్మదిగా నాకు దూరం జరుగుతున్నాడన్న సంగతే నేను పసిగట్టలేకపోయాను'.

‘ఈ మార్పు ముందే మొదలై ఉండాలి. నా భర్త రియాద్‌కు వెళ్లాక అది ఎక్కువై ఉంటుంది. అతడు పని గట్టుకొని వాడికి ఏదైనా చెప్పి ఉంటాడని నేను అనుకోను. కాని వాడికి దూరంగా ఉన్నానన్న గిల్ట్‌తో ఎక్కువ అటాచ్‌మెంట్ కోసం ప్రయత్నించినట్టున్నాడు. వాడితో తన ఫీలింగ్స్ ఎక్కువ షేర్ చేసుకున్నట్టున్నాడు.’

‘దాంతో మొత్తం మీద చిన్నూలో ఒకటి స్థిరపడిపోయింది. నాన్న తన కోసం దేశం కాని దేశం వెళ్లి కష్టపడుతున్నాడు. డబ్బు సంపాదిస్తున్నాడు. ఆయన అంత కష్టపడుతున్నాడు కాబట్టి తనూ అంతే కష్టపడాలి. అంటే బాగా చదవాలి. ర్యాంకులు తెచ్చుకోవాలి. ఇక అమ్మ నాన్న ప్రాపర్టీ కనుక ఆమెను బాగా చూసుకోవాలి. అంటే కాపలా కాయాలి. తిరిగి నాన్నకు జాగ్రత్తగా అప్పజెప్పాలి. చెప్తే ఆశ్చర్యపోతారు మీరు. ఇది ఎక్కడి దాకా పోయిందంటే నేను వాళ్ల నాన్నతో తప్ప వేరే ఏ మగాడితో మాట్లాడినా వాడు టాలరేట్ చేయలేని స్థితికి చేరుకున్నాడు’....

‘కొత్తల్లో వాడు పదేపదే ఫోన్ చేస్తూ నా వేర్ అబౌట్స్ తెలుసుకుంటుంటే ఆ పని కన్సర్న్‌తో చేస్తున్నాడేమో అనుకునేదాన్ని. కాదు. నా మీద చెకింగ్ అన్న మాట. తల్లిని అనుమానించే కొడుకు. మీరు నమ్మరు. నా మగ స్నేహితులందరూ మా ల్యాండ్‌లైన్‌కి చేయడమే మానేశారు. వీడు ఎత్తాడండే అవతలి పక్షాన్ని ఏదో విధంగా అవమానించేవాడు’.

‘ఏమిటిది? వీడు ఎలాంటివాడు? ముందు నుంచి యింతేనా? నేను గమనించలేదా అని గుర్తు తెచ్చుకోవడమే పనైపోయింది నాకు. మాటలు లేవు. సందడి లేదు. ఆ వయసు పిల్లల్లో ఉండాల్సిన అమాయకత్వం లేదు. హుషారు లేదు. ఎప్పుడు చూసినా నంబ్‌గా ఉంటాడు. విపరీతమైన చదువు, కంప్యూటర్‌లో గేమ్స్, నా మీద నిఘా ఈ మూడు పనులే వాడు చేసేది. చూస్తుంటే నాకు ఏడుపు ముంచుకొచ్చేది. అయ్యో... తల్లిగా వీడికి మళ్లీ ఎలా దగ్గరకు చేరేది అని తల్లడిల్లి పోయేదాన్ని. ఎంతో ప్రయత్నించి చూశాను. చాలా ప్రేమగా ప్రవర్తించాను. లాభం లేదు. సారో మనుషుల్ని దగ్గర చేస్తుందని అంటారు. చివరకు నా అనారోగ్యం కూడా వాణ్ణి నా దగ్గర చేయలేదు. అలాంటి రోజులు వచ్చిపడ్డాయి’....

ఈసారి తలుపు దగ్గర బిగ్గరగా చప్పుడైంది.

ఆమె మాట్లాడటం ఆపి అదురుపాటుతో అటు చూసింది.

చిన్నూ నిలుచుని ఉన్నాడు.

‘చిన్నూ ఇంకా పడుకోలేదా నాన్నా... వస్తున్నా పద’ అందామె కలవరంగా.

చిన్నూ ఏమీ మాట్లాడకుండా మావైపే చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

లావుగా ఊబగా పెరిగిన శరీరంతో ఆ క్షణంలో అతను వయసుకు మించి ఒక మగాడిలా కనిపిస్తున్నాడు.

'పద నాన్నా... వస్తున్నా పదా'

'ఇంకా ఏం చేస్తున్నావ్ ఇక్కడ?'

'నీకు తెలియదా? అలా అడక్కూడదు. వెళ్లు. ప్లీజ్'

'రోజూ తాగుతున్నావ్. ఇవాళ ఇంకెవరినో తెచ్చి పెట్టుకుని తాగుతున్నావ్. నాన్నతో చెబుతాను ఉండు'

'చిన్నూ'

'ఎందుకు అరుస్తున్నావ్. రాక్షసి. నన్ను వదిలేసి, నాన్నను వదిలేసి, యింకెవరితోనో. మర్యాదగా అతన్ని బయటకు పంపు. లేకుంటే'... కాళ్లు నేల మీద ధన్ ధన్‌మని తాటించాడు.

ఆమె కదల్లేదు.

'పాలు తాగావా?'

చిన్నూ జవాబు యివ్వలేదు.

'చిన్నూ. నిన్నే అడిగేది. పాలు తాగావా లేదా?' పెద్దగా అరిచింది.

'లేదు'

'ఓకె. పద. నీకు పాలు యిస్తాను. నువ్వు తాగే లోపల ఇతన్ని బయటకు పంపిస్తాను. సరేనా. ఇట్స్ ఎ మ్యాటర్ ఆఫ్ టెన్ మినిట్స్'

ఆమె లేచి చిన్నూని సమీపిస్తూ అతను వినేలా నాతో యింగ్లిష్‌లో మాట్లాడింది.

'మీరు కూర్చోండి. వీడికి పాలు యిచ్చి మీకు భోజనం రెడీ చేసి పిలుస్తాను. పొద్దుపోయింది. ఇక మీరు బయలు దేరడమే సబబు' అని భుజం మీద చేయి వేసి వెళ్లిపోయింది.

నేను చాలాసేపటి వరకూ అలాగే ఉండిపోయాను.

టైము చూసుకున్నాను. పది.

కాసేపు ఎదురుచూసి మిగిలిన జిన్ను మొత్తాన్ని గ్లాసులో పోసుకొని కూర్చున్నాను.

పదిన్నర.

ఆమె రాలేదు.

హాల్లో లైట్లు ఆఫ్ అయ్యి బెడ్ ల్యాంప్ వెలగడం కనిపించింది. డోర్ దగ్గరకు వెళ్లి చూస్తే చిన్నూ రూమ్‌లో కూడా లైటు ఆరిపోయి ఉంది. తలుపు దగ్గరగా వేసిన ఆ గదిలో ఆమె చిన్నూను పడుకోబెడుతోందో లేదంటే మత్తుకు ఆమె కూడా పడి నిద్ర పోతోందో అర్థం కాలేదు.

మరో పావుగంట చూసి ఇక వెళ్లిపోవడమే మేలని అనుకుంటూ ఉండగా ఆమె మెల్లగా ఏడుస్తూ ముక్కు చీదుకుంటూ వచ్చింది.

'ఏమిటండీ ఏమైంది?' అన్నా కంగారుగా.

'వెధవకి పిల్స్ ఇచ్చి పడుకోబెట్టి వస్తున్నాను'

'ఆ'

'అవునండీ... లేకుంటే వాడు వినడు. నిద్రపోడు. అసలు మీతో ఇంతసేపూ మాట్లాడనివ్వడమే గొప్ప వాడు. పాలల్లో నిద్రమాత్రలు కలిపాను. ఖర్మ. ఏ తల్లికీ ఇంత శిక్ష వద్దు' అందామె పొడికళ్లతో ఏడుస్తూ.

నాకు మతిపోయింది.

'ఊరుకోండి... ఊరుకోండి' అన్నాను యింకేమనాలో తెలియక.

'ఎందుకండీ అలా చేశారు? మనం మళ్లీ కలిసేవాళ్లం కదా?'

'కాదండి... ఇవాళ నా మనసులో ఉన్నదంతా చెప్పేయాలి. ఎన్నాళ్ల బరువో యిది' అందామె.

ఉన్నట్టుండి ఆమె ముఖం గంభీరంగా మారిపోయింది. కుర్చీలో కూర్చుని బాసింమెట్లు వేసుకుంటూ అంది-

'మీకు మళ్లీ మా నాన్న కథ మొదట్నుంచీ చెప్పాలండీ. మంగలి డాక్టర్ కథ కావాలన్నారుగా. చెప్పమంటారా?'

'ఇది చిన్నప్పుడు నేను వెలుగులో చూసిన కథ కాదు. కళ్లుపోయి చీకట్లో ఉండగా చూసిన కథ. నా అదృష్టం. ఆ చీకటి నాకు చాలా వెలుగు యిచ్చింది.

నడిచి వచ్చిన నా జీవితాన్నే కాదు గడిచిపోయిన మా నాన్న జీవితాన్ని కూడా బేరీజు వేసుకోవడానికి అవసరమైన జ్ఞానాన్ని నాకు ప్రసాదించింది. ఆ విధంగా అది నాకు చాలా మేలు చేసింది. లేకుంటే నాకు మానాన్న అర్థమయ్యే వాడే కాదు'

నేను ఆసక్తిగా ముందుకు వొంగి కూర్చున్నాను.

ఆమె కథను తిరిగి కొత్తగా ప్రారంభించింది.

'మా తాత బార్బరే అయినా మేళగాడుగా కూడా పని చేసేవాడు. అయితే పనిమంతుడు కాదు. అంకె కోసం ఆయనను కూడా కలుపుకుంటే నలుగురి మధ్యా చేరి వచ్చీరాని నాదస్వరం ఊదేవాడట. అపస్వరాలతో అందరికీ నవ్వు తెప్పించే వాడట. మా నాన్నకు ఆ అపస్వరాల నాదస్వరమే నచ్చింది. మా తాత దగ్గర మంగలి పని నేర్చుకోడానికి మొరాయించిన మా నాన్న అదే తాత దగ్గర బలవంతం పెట్టి మరీ నాదస్వరం నేర్చుకున్నాడు'

'ఆ పని నేర్పించడం మా తాతకు యిష్టం లేదు. నాదస్వరం ఊదితే గుండెలు ఆర్చుకుపోతాయని ఆయనకు భయం ఉండేదట. మా నాన్న వినలేదు. కష్టపడి మరీ యిష్టంగా సన్నాయి నేర్చుకున్నాడు. మద్రాసులో సీటు వచ్చి పెట్టే బేడా సర్దుకొని బయల్దేరుతున్నప్పుడు కూడా మా నాన్నతో పాటు తోడుగా వెళ్లింది బిర్రుగా వస్త్రంలో చుట్టిన నాదస్వరమే. చదువుకునే రోజుల్లో ఆ నాదస్వరం ఆయనకు బోలెడంత మంది ఫ్రెండ్స్‌ని సంపాదించి పెట్టింది'

'ఆయనకు సంగీతం అంటే ఎంత పిచ్చి అంటే మద్రాసులో ఉన్నంత కాలం ప్రతి సంవత్సరం ఆయన తప్పనిసరిగా చేసిన పని తిరువాయూరు త్యాగరాయ ఆరాధనోత్సవాలకు హాజరు కావడం. ఉత్సవాల చివరిరోజున త్యాగరాజస్వామిని పల్లకిలో ఉంచి నాలుగు వీధుల్లోనూ ఊరేగించే ఘట్టాన్ని మాకు ఎప్పుడు వర్ణించి చెప్పినా ఆయనకు పూనకం వచ్చేది. ఆ సమయంలో దక్షిణ దేశంలోని గొప్ప గొప్ప మేళగాళ్లు అందరూ బృందాలుగా ఏర్పడి అక్కడ నాదస్వరంతో అమృతాన్ని కురిపించేవారట. ఆ అమృతాన్ని ఎన్నోసార్లు కడుపునిండా తాగి వచ్చానని ఆయన చెప్పేవాడు.'

'అయితే ఆయనకు ఆ సంగీతం ఒక్కటే చాల్లేదు. మిగిలిన దప్పికనంతా ఆయన చెట్లలో మొక్కల్లో గడిపి తీర్చుకునేవాడు. మా యింటి నిండా ఆయన నాటిన మొక్కలూ పూలతీగలే. ఆ చెట్ల పిచ్చికి ఇల్లు అడవిలాగా తయారయ్యి చాకిరీ చేయలేక మేమూ మా అమ్మా ఎప్పుడైనా విసుక్కుంటే ఆయన హాయిగా నవ్వుతూ చెట్లు లేకుండా ఎలాగమ్మా? అనేవాడు. ఇప్పుడీ మనుషులకి ఈ

జబ్బులన్నీ ఎందుచేత? పచ్చటి చెట్లను తాకకనే అని నన్ను బుజ్జిగిస్తూ నా చేయి పట్టుకొని మొక్కల మధ్య నడిపించేవాడు'

'అలా మానాన్న జీవితం పూలతో మొక్కలతో మనసును సేదతీర్చే దివ్యమైన సంగీతంతో హాయిగా ప్రశాంతంగా గడిచిపోయింది'

'ఇప్పుడు నేను ఊహించగలను అవి లేకపోయి ఉంటే ఆయన ఏమైపోయుండేవాడో. డాక్టరుగా తనకు కలిగే అసంతృప్తిని ఎలా తట్టుకోలేకపోయేవాడో. బతికినంత కాలం ఆయనకు అవమానాలు తప్పలేదు. ఆయన తర్వాత మా ఊరికి వచ్చిన కుర్రడాక్టర్లు అసలాయనను డాక్టరుగానే గుర్తించలేదు. ఎందుకంటే ఆయన ఎంబిబిఎస్ చేయలేదు. రెడ్డి డాక్టర్లయితే ఏనాడూ తమ సరసన ఆయనకు చోటు యివ్వలేదు. ఎందుకంటే ఆయన రెడ్డి కాడు. అదంతా కనిపించని బాధ'.

'ఇక కనిపించిన బాధ ఉంది.అది మా అమ్మ. రోజూ సాయంత్రమైతే చాలు స్నానం చేసి చలువ చేసిన బట్టలు కట్టుకొని మహాలక్ష్మిలాగా మా నాన్నతో పాటు తోడుగా హాస్పిటల్‌కు వెళ్లే మాఅమ్మ అలా మరి కొంతకాలమే తనకు తోడుగా వస్తుందని మానాన్నకు ముందే తెలుసు. మానాన్న మేజిక్ ఆమె జబ్బుకు పని చేయలేదు. ఆయన పత్యాలు పనికి రాలేదు. అయినా ధైర్యంగానే ఆమె ఎడబాటును ఆహ్వానించాడాయన. ఆమె ప్రాణం వదులుతున్నప్పుడు ఆమె పక్కన నిలుచుని ఎంత బాగా నవ్వాడంటే ఆ నవ్వునే దీపాలుగా చేసుకుని కళ్లు మూసిందామె'

'ఆ కష్టకాలంలో కూడా మా నాన్నకు తోడు నిలిచింది మేము కాదు. ఆయన సంగీతమే. ఆయన నీళ్లు పోసి పెంచిన పాదులే. అవే ఆయనకు చివరి వరకూ నీడనిచ్చి సేద తీర్చి సాగనంపాయి' అని ఆగిందామె.

కాసేపటికి అంది–

'మీకు తెలుసాండీ? మెడిసిన్ చేస్తున్నప్పుడు నేను బాగా పాడేదాన్ని. ఇప్పుడు అంతా మర్చిపోయాను. అసలు నా భర్త నాకు కల్చరల్ యాక్టివిటీస్‌లోనే పరిచయమయ్యాడు. ఆయనకు మృదంగం తెలుసు. సంగీతం వాళ్ల వంశంలోనే ఉంది. మీరు వినే ఉంటారు. పుదూర్ ద్రావిడులని... వాళ్లు మన ప్రాంతంలో సెట్లర్స్'

'కాని ఆ వంశంలో కళ ఏనాడో అంతరించిపోయింది. ఉద్యోగాలను వేటాడుతూ పొట్టకూటి కోసం వలసలతో దేశాలు తిరుగుతూ నా భర్త కోల్పోయినట్టే వాళ్ల వంశంలో అందరూ బంగారంలాంటి కళకు దూరమయ్యారు. విలువైన కళ. కోట్లు ఖర్చు పెట్టినా ఒకరి శరీరంలో బలవంతంగా ప్రవేశపెట్టలేని కళ. ఆక్సిజన్

లాంటి కళ...

ఇప్పుడు గ్లాసు ఆమె అరచేతుల్లో నలుగుతోంది.

ఏదో ఆలోచిస్తున్నట్లుగా తల వొంచుకుని నగ్నంగా ఉన్న పాదాలను పదే పదే నేల మీద కదుపుతూ ఉంది.

ఆమె చెప్పాలనుకున్నది ఇంకా చెప్పేయలేదా?

'కాలం మారిపోయిందండీ. ఒకటీ రెండూ అని లెక్క పెట్టడానికి లేదు. అంతా మారిపోయింది. మనుషులే మారిపోయారు. వృత్తులూ మారిపోయాయి. నో నోబెల్ ప్రొఫెషన్స్. గతంలో మనుషులు వాళ్ల వాళ్ల వృత్తుల్లో ఎంతో సంతృప్తిని అనుభవించేవారు. అసంతృప్తి ఏదైనా కలిగితే దానిని ఆటపాటలతో కళలతో సహజసిద్ధమైన సృజనాత్మకతతో ఆత్మీయమైన అనుబంధాలతో పూడ్చుకుని హాయిగా బతికేవారు. మరి ఇవాళ?'

'ప్రాణం ఉసూరుమంటోందండీ ఈ సొసైటీని చూస్తే. ఈ స్పీడు మంచికి కాదు. నాకు ఏ హాని జరగబోతోందో కళ్లు పోయేదాకా నేను తెలుసుకోనట్టే ఈ సొసైటీ కూడా తనకు ఏ హాని జరగబోతోందో తెలుసుకోవడం లేదు. ఇప్పుడు ఎవరికీ విలువ లేదు. గౌరవం లేదు. మర్యాదతో కూడిన ఐడెంటిటీ లేదు. డబ్బు కోసం అన్నిట్లో అందరూ కరప్ట్ అయిపోయారు. ఆ సంగతి సొసైటీకి తెలుసు. అందుకే అది తనను తాను గౌరవించుకోవడం లేదు.'

'డబ్బు... డబ్బు... డబ్బుకొక్కటే విలువ. కాని విషాదం చూశారా? ఒక లెవెల్ డబ్బున్న వాళ్లకు యింకో లెవల్ డబ్బున్న వాళ్లంటే విలువ లేదు. అంతెందుకు? ఖరీదైన సెల్‌ఫోన్ ఉన్నవాడికి నాసిరకం సెల్‌ఫోన్ ఉన్నవాడంటే విలువ లేదు. నాసిరకం ఉన్నవాడికి అసలు సెల్‌ఫోన్ లేనివాడంటేనే విలువ లేదు. ఏ మెట్టు మీదనూ ఇప్పుడు మనిషికి తృప్తి లేదు. అతడికి సంతృప్తిని యిచ్చే వృత్తి లేదు. అసంతృప్తి కలిగితే పూడ్చుకోవడానికి కళ లేదు. కాసింత సేద తీరడానికి మానవ సంబంధాలు లేవు.'

'నిన్న మొన్నటి దాకా నేను చాలా బాధ పడేదాన్ని. నా భర్త తరపున బంధువులు మమ్మల్ని బాయ్‌కాట్ చేయడం వల్ల అసలు రిలేషన్సే లేకుండా పోయాయని అనుకునే దాన్ని. అదంతా ట్రాష్. ఇప్పుడు ఎవరి దగ్గరా ఎవరి కోసమనీ టైము లేదు. మంచాన పడుంటే మా అక్కే నన్ను చూడ్డానికి వీలు చూసుకొని మరీ వచ్చింది. అందరి పరిస్థితి ఇదే. అందుకే ఈ ఫ్రస్ట్రేషన్స్. ఈ రోగాలు ఈ గుండెపోట్లు డాక్టర్ల చుట్టూ తిరగడాలు'

'ఇప్పుడే ఈ లోకం యిలా ఉంటే ఇక మావాడు పెరిగి పెద్దయ్యేనాటికి పరిస్థితి ఏమిటి అని నా భయం'.

'ఇప్పటికే వాడు ఒంటరి. మాతృభాష రాదు. కనుక ఈ దేశంలో వాడు పర్మినెంట్‌గా మైనారిటీ. వాడి కోసం మేము ఒక చెల్లెనో తమ్ముణ్ణో కనకుండా ఆగిపోయాం. కనుక వాడి ఎమోషన్స్‌ను కనీసం షేర్ చేసుకునే వాళ్లు అండగా నిలిచేవాళ్లు ఉండరు. స్ట్రాంగ్ ఫ్రెండ్‌షిప్స్‌ని అలా చేసే చదువును వాడు చదవడం లేదు. అసలు అలాంటి పరిస్థితి ఇవాళ్టి స్కూళ్లలో లేదు. ఇక మీరూ నేనూ చూసిన సాదాసీదా జీవితాన్నయితే వాడు చూడలేదు సరికదా కల్లో అయినా ఊహించలేడు. కనుక ఈ దేశం గ్రౌండ్ రియాలిటీ వాడికి ఎప్పటికీ అర్థం కాదు. ఆ గ్యాప్ ఒకటి. ఇక వాడు ఎలా బతుకుతాడు? ఇప్పుడే వాడు తల్లిని అనుమానిస్తున్నాడు. తీరా తేలేదేమంటే రేపు పెద్దయ్యాక వాడు సైకోగా మారబోతున్నాడని. ఎలా ఊహించేది... నా బిడ్డ... నా బంగారు తండ్రి'....

ఆమె ముఖం మారిపోయింది. దుఃఖంతో ముఖాన ముడతలు పడ్డాయి.

'అందుకే నా తాపత్రయం. డాక్టర్లుగా ఇంజనీర్లుగా సాఫ్ట్‌వేర్ ప్రొఫెషనల్స్‌గా మూసపోసే చదువు వాడికి వద్దు. వాడు తెచ్చుకుంటున్న ర్యాంకులు వాడికి మేలు చేయవు. వాటికి ఇప్పుడే విలువ లేదు. భవిష్యత్తులో అసలే ఉండదు. రాబోయే రోజుల్లో ఏదైనా విలువంటూ మిగిలితే అది సృజనాత్మకమైన కళకే. మూస ఐడెంటిటీల వల్ల క్రైసిస్‌తో సతమతమైపోయే వ్యక్తుల మధ్య మనిషిని కాస్తంత భిన్నంగా నిలబెట్టేది కళే. ఆ కళ తెలిస్తే చాలు. వాడి చేయి పట్టుకుని నడిపిస్తే చాలు. కన్నీళ్లు వచ్చినప్పుడు వాణ్ని ఓదారిస్తే చాలు. జీవితాంతం వాడికి తోడుంటే చాలు'

'ఇది మనుషుల్ని బైరాగులుగా మారుస్తున్న సొసైటీ అండీ. బైరాగులు ఒంటరి వాళ్లు. కాని వాళ్లకు తోడుగా పాట ఉంటుంది. అందుకే వాళ్లు బతగ్గలరు. అలాగే మావాడికి కూడా పాట తోడుండాలని నా కోరిక. ఇందాక మీరన్నారే... మీ అయ్యప్ప ఒంట్లో సంగీతం ఉందని. మావాడి ఒంట్లో కూడా సంగీతం ఉందండీ. వాడి జీన్స్‌లోనే ఉంది. కాని మా చేతులారా మేమే అది మూగబోయేలా చేశాం. మా పరుగులో వాణ్ని నిర్లక్ష్యం చేసి' ఉన్నట్టుండి ఆమె పెద్దగా ఏడ్చింది.

'ఊరుకోండి ఊరుకోండి' అన్నాను మెల్లగా.

అప్పటికే ఆమె వశం తప్పింది. టీపాయ్ మీదున్న బాటిల్‌ని చేత్తో తోసేయ బోయింది. గట్టిగా పట్టుకున్నాను.

ఆమె ఏడుపు ఆపలేదు.

'అలసిపోయానండీ. చాలా అలసిపోయాను' అంది గొంతు నొక్కి పడుతున్నట్టుగా.

కాసేపటికి అలాగే నిద్రపోయింది.

నేను నెమ్మదిగా ఆమెను కుర్చీలో కూర్చోపెట్టి మెల్లగా గది నుంచి బయటకు వచ్చాను. హాల్లో టీవీ ఎదురుగా చాప పరుచుకొని పనమ్మాయి నిద్రపోతూ ఉంది.

బహుశా పక్కగదిలో చిన్నూ మత్తులో నిద్ర పోతుండాలి.

కాసేపు అలాగే నిలుచున్నాను.

నా కోసం సిద్ధం చేసిన భోజనం యిక్కడే ఎక్కడో ఉంటుంది. తినాలనిపించలేదు. ఆకలి ఎగిరిపోయింది.

నెమ్మదిగా అడుగులు వేసుకుంటూ ఇంటి నుంచి బయటపడి మెట్లన్నీ దిగి రోడ్డు మీదకు వచ్చాను.

వాన వెలిసింది.

ఇది జరిగిన రెండు మూడు వారాల్లో ఆమె రెండు మూడుసార్లు ఫోన్ చేసింది. వాళ్ల అబ్బాయిని మ్యూజిక్‌లో చేర్పించడం కోసం చేస్తున్న ప్రయత్నాలన్నీ నాతో చెప్పింది. టీవీల్లో అక్కడా యిక్కడా కనిపించే రామాచారి దగ్గరకు తీసుకు వెళ్లిందట. శోభారాజు వాళ్ల స్కూలుకు కూడా తీసుకు వెళ్లిందట. ఇంకా ఎవరివో కొన్ని పేర్లు చెప్పింది. చిన్నూ ఎవరికీ రెస్పాండ్ కావడం లేదట.

'నాలో కన్నీళ్లు యింకిపోయినట్టు వాడిలో కళ యింకిపోయినట్టుందండీ' అందామె దిగులుగా.

మళ్లీ ఆమె నుంచి ఫోన్ లేదు.

వేసవి కాలం వచ్చింది. సముద్రం పోర్లి రావడం వల్ల ఫిబ్రవరిలోనే రోళ్లు పగిలే ఎండలను మోసుకొచ్చింది.

మార్చి ఏప్రిల్ నాటికి ఎండ దెబ్బకు జనం అల్లల్లాడుతూ ఉండగా చల్లటి జల్లు కురిపించే వేసవివానలా ఆమె దగ్గరి నుంచి ఫోన్ వచ్చింది. గొంతు వినడంతోటే చాలా సంతోషంగా ఉందని అర్థమైపోయింది.

'ఏమిటి సంగతి?' అన్నాను నవ్వుతూ.

'మీరు మా యింటికి ఒకసారి రావాలండీ' అందామె ఉద్వేగంగా.

'దేనికి?'

'చెప్తే చాలదు. మీరు చూడాలి. ఇప్పుడు మావాడు యింటినో చిన్న సైజు జంగిల్ చేసి పెట్టాడండీ. ఆటపాటలు ఏమైనా నేర్చుకుంటాడు కదా అని సమ్మర్ స్కూల్లో జాయిన్ చేస్తే... వాళ్లేదో నర్సరీకి తీసుకువెళ్లారట పిక్నిక్‌కి. ఏ కళన ఉన్నాడో ఏమో వస్తూ వస్తూ నాలుగు బంతిపూల మొక్కలను కొనుక్కొని వచ్చాడు. వాటిని నా చేతే కుండీల్లో పెట్టించాడు. ఇప్పుడు వాటితో మాట్లాడడం స్టార్ట్ చేశాడు'

'ఏమిటి?'

'అవునండీ... నేను గమనిస్తే సిగ్గుపడి ఆపేస్తున్నాడు కాని రోజూ వాటితో బోలెడంత మాట్లాడుతున్నాడు. మొక్కలతో మాట్లాడితే అవి త్వరగా ఎదుగుతాయ్ అని ఎవరో చెప్పారట. అంతేనా? నా చేత రకరకాల పూల మొక్కలు కొనిపిస్తున్నాడు. వాటికి తనే దగ్గరుండి నీళ్లు పోస్తున్నాడు. ఆ పూలను తాకి మురిసిపోతున్నాడు. ఆకులతో కబుర్లు చెబుతున్నాడు. నాకెంత సంతోషంగా ఉందో వాడలా ప్లాంట్స్‌తో ఫ్రెండ్‌షిప్ చేస్తుంటే అలా గొంతు విప్పి మాట్లాడుతుంటే. అన్నింటికి మించి వాడికి నా మీద అటెన్షన్ కూడా బాగా తగ్గింది.'

'మొన్నొక రోజు ఇలాగే మొక్కలు కొంటుంటే 'మనింట్లో ఎలాగమ్మా? ఎక్కడ పెట్టుకోవడం' అన్నాడు చిన్నబుచ్చుకుంటూ. ఎందుకనో నాకు మా నాన్న గుర్తొచ్చాడు. చూస్తాను చూస్తాను... కాస్త చెట్లు మొక్కలు ఉన్న మంచి యిల్లు దొరికితే మా ఫ్లాట్ అద్దెకిచ్చి మారిపోతాను. పైన బతికితే లాభం లేదండీ. కింద బతికితేనే సుఖం. కాస్త నేల మట్టీ చెట్టూ చేమ తగిలితే మావాడు యింకా దారిలో పడతాడు. దిగులుండదు....' ఉత్సాహంగా సంతోషంగా ఆమె మాట్లాడుతూనే ఉంది.

కన్నీళ్లు యింకిపోయి తడి ఆరిపోయిన ఈ కథలో కాసింత మట్టిచెమ్మను చీల్చుకొని పచ్చటి మొక్కలు తలెత్తుతున్న దృశ్యం నా కంటికి కనిపిస్తూ ఉంది.

ఇది ఆరంభం కావచ్చు.

తెలుగునాడి 2005
చూపు ప్రచురణలు 2005
కథ 2005
కథావార్షిక 2005
రెండు దశాబ్దాలు 2011